

000000
P 215
924+

A painting of a woman in a yellow dress standing in a field of purple flowers. The woman is positioned in the center-left, facing right. She has dark hair and is wearing a bright yellow, long-sleeved dress. The field is filled with numerous purple flowers with yellow centers, set against a dark green background. The style is expressive and somewhat abstract.

tuổi ngọc
tuan bao của tuổi vừa lớn

47
20 Apr 7

TUẦN LỄ TỪ 20-4-72
ĐẾN 27-4-1972

SỐ 47

BỘ
MỚI

giá 60 đ.

tuổi ngọc

TUẦN BÁO CỦA TUỔI VỪA LỚN

CHỦ NHIỆM : DUYÊN ANH VŨ MỘNG LONG
THƯ KÝ : ĐINH TIẾN LUYỆN, TỪ KẾ TƯỜNG
QUẢN LÝ : ĐẶNG XUÂN CÔN

VĂN

nguyệt mộng
kỷ niệm
như giọt nắng mong manh
trong vườn kinh thánh
vết chân
chờ cơn mưa tới
ngâm ngùi
ca khúc biên

PHẠM NGỌC LƯ
TRÂM THỊ DỄ THƯƠNG
LÊ THỊ HOÀI VƯƠNG
ĐINH TIẾN LUYỆN
DU TÂM
MAI
NGUYỄN THỊ LỆ
VÀNH KHUYẾN

THƠ

từ kế tường — tôn nữ hoài my — trần văn nghĩa — thụy —
hoàng nhũ my — nguyễn thị lệ — vương hạ — sóng trường
giang — phạm thị nga — nguyễn hoài mỹ — hạc trắng —
lê thụy vi.

TRUYỆN DÀI

mùa áo vàng
tình mộng
lá tương tư

TỪ KẾ TƯỜNG
HOÀNG HẢI THỦY
MƯỜNG MÁN

MỤC THƯƠNG XUYÊN

nhìn xuống cuộc đời
bệnh mới lớn
biết một biết mười
chạp phở
bông hồng cho tình đầu
bạn ngọc và tuổi ngọc

TÒA SOẠN VÀ BẠN NGỌC
NGUYỄN TUẤN ANH
NGUYỄN THẾ
KIẾN VÀNG
THƯỢC DƯỢC
DUYÊN ANH

Tòa soạn, trị sự : 38 Phạm Ngũ Lão Saigon — Đ.T. : 23.595
BIÊN LAI SỐ 597/BTT/NBC NGÀY 24-4-1971

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ NĂM

chối dậy mà đi

Tuổi Ngọc với Bạn Ngọc, theo tôi nghĩ, đã sống với nhau thân ái, mật thiết như gia đình. Gia đình gần đây một tuổi lớn. Một sợi dây tình cảm mà tôi cho rằng đã không có một tờ tuần báo nào có. Đó cũng là điều hãnh diện cho Tòa soạn. Một tờ báo không thương mại nhiều, phải nói cho đúng đắn, và chúng tôi còn một chút lý tưởng của mình nuôi trong đó. Làm báo để mà bán được nhiều, chúng tôi cũng có thể có chút tài mọn làm được, không « ác ôn » lắm thì cũng tạm. Nhưng có điều chắc chắn như thế sẽ không phải là một tờ gọi là Tuổi Ngọc và chúng tôi cũng không có được những độc giả quý mến như các bạn Ngọc.

Cuộc phỏng vấn mà bạn Ngọc đang tham dự, đúng nghĩa là để nuôi dưỡng Tuổi Ngọc. Đáng lý ra Tuổi Ngọc đã phải chết nhưng bạn Ngọc còn thương, còn đá vào đit nó mà âu yếm, ề đưng dậy mà chạy mà đi hết đường của mi chứ. Tòa soạn đã nhận được rất nhiều ý kiến của bạn ngọc, từ số tới Tuổi Ngọc sẽ đăng tải dần cho tới số 53, sợ một số báo Đệ Nhất Chu Niên không hết, quả là phụ lòng của bạn ngọc.

Sau số 53, sang năm thứ hai, với những bàn tay « nuôi dưỡng » Tuổi Ngọc, chắc chắn Tuổi Ngọc sẽ phải cố gắng có một chút thay đổi và hy vọng sống bền, sống đều... đợi hòa bình. Dù chống gậy mà đi, bò mà tiến tới, Tuổi Ngọc thề sẽ không ca « con cá nó sống vì nước » nữa, Khóc than, rên rỉ, đều là hèn. Vì Tuổi Ngọc thừa biết rằng, sau lưng còn có các bạn ngọc, mật thiết như trong một gia đình, nếu khi cần sẽ đẩy, sẽ đá, sẽ thọc léc cho nó chối dậy mà đi.

một cái nhìn về nhạc sinh viên bây giờ

Bây giờ, sinh viên sáng tác và hát nhạc tranh đấu. Đi xem các buổi văn nghệ, ta được nghe nào san bằng xã hội, cách mạng vùng lên, bồn phạt, trách nhiệm thanh niên... Họ hát họ nghe còn một số khác lắc đầu bỏ về. Trường hợp buổi văn nghệ Đ.H. Khoa học Saigon cách đây hai ba tuần. Phản ứng của giới trẻ chỉ đẹp khi mang tính chất bất thần. Như xé hiên chương Vũng Tàu, chiếm tòa đại sứ Miên. Ngoài ra nếu biến phản ứng thành công cuộc trường kỳ, luôn luôn, ra tuyên cáo này nọ, mặc áo chủ tịch, mang hĩa ủy ban, tự xem mình có nhiệm vụ lo cho thiên hạ thì nó trở thành phiền nhiễu và xáo trộn vô cùng, ra ngoài sự tùy hứng đẹp đẽ đã có. Trong chiều hướng này, nhạc tranh đấu, một võ trang tinh thần của sinh viên, đã nói lên sự phiêu lưu quá xa của họ. Nhất là khi nhạc nhuộm màu sắc của phần đất bên kia, mà hôm nay tràn ngập

hàng chục sư đoàn vượt qua vĩ tuyến, không ai lại không biết máu lửa đã reo vui như thế nào. Nhìn gần chút nữa, ta thấy cuộc sống chung quanh khốn khó chật vật mà vấn đề giải quyết không phải cao xa, lý tưởng như những lời trong nhạc tranh đấu. (hay vì vậy mà cuộc sống đáng lẽ được nâng lên chỗ dễ chịu lại trở thành điêu linh?) Vấn đề thật sự nằm trong những gì tầm thường nhất. Hỏi đâu giải quyết những vấn đề ngoài tầm tay. Hãy nhìn chính bản thân mình đã làm gì xứng đáng với danh xưng con người chưa? Đã giải quyết nổi những biến cố nhỏ nhặt chưa? Hay là hát thật hay ngoài ánh sáng để rồi tồi tàn thực tế trong hậu trường. Những câu hỏi đó đặt trước những người viết nhạc tranh đấu. (L.T.)

những giọt nước mắt của tổ Hùng Vương

Ngày 23-4 dương lịch tới đây là ngày giỗ tổ Hùng Vương. Nhớ lại ngày đó các năm trước sự tổ chức không hơn gì những cuộc tế lễ buồn bã với giọng đọc sớ lễ thê của các vị lớn tuổi. Đặc biệt năm nay, ngày giỗ rơi vào không khí chết chóc đe dọa cả hai miền vì chiến tranh Nam Bắc đã tới cao điểm. Nếu bây giờ tổ Hùng Vương của chúng ta sống lại chắc phải ngậm ngùi nhìn cảnh xấu xí mà rơi lệ như đã rơi lệ một đạo Trịnh Nguyễn. « Đây sông Gianh đây biên cương thống khổ. Đây sa trường đây năm mộ trời Nam » (Đ.P.). Mấy năm trước có nhiều đề nghị biến ngày giỗ tổ thành ngày Quốc Khánh. Đây là một đề nghị thật hợp lý, đề nhớ ơn tổ

tiên khai sinh quốc gia mà tổ Hùng Vương là người đầu. Cũng đề khởi lòng tình với những lần thay đổi chế độ mang theo luôn sự thay đổi ngày lễ Quốc Khánh như thay áo, đôi khi người chịu kẻ không thật bắt nhất. Trong tình cảnh hiện tại sự biến đổi đó đề trả lời, để đánh đòn tâm lý hay ho nhất, với phe bên kia. (Lê Tiến)

trong thành phố ngoài mặt trận

Tôi có việc đi Trung hơn mười ngày, vào lúc có tin quân Bắc Việt vượt tuyến tấn công ào ạt vào Quảng Trị. Và rồi trận chiến đã lan tràn đi các nơi khác. Kontum, Bình Long được báo chí hàng ngày nhắc nhở trên trang nhất. Miền Trung nghèo đói, bão lụt, chiến tranh. Người Việt Nnm nói chung và dân Miền Trung nói riêng đã chịu quá nhiều khổ ải. Những lo âu nghèo đói. Lo âu đạn lạc, bom bay. Và hơn bao giờ hết, lúc này người dân khổ quá. Từng đoàn người tất tả chạy với hai bàn tay trắng để giữ mạng sống, bỏ lại sự nghiệp san lưng cho lửa đạn. Những tin tức chiến sự nóng bỏng về những trận đánh càng ngày càng khốc liệt. Những thành phố miền Trung buồn thảm vắng ngắt. Chín giờ tối còi giới nghiêm reo vội vã. Nhưng khi trở lại Saigon tôi ngạc nhiên vô cùng. Vẫn những ồn ào tấp nập trong cái xô bồ cuộn cuộn với dòng xe cộ và những người trẻ tuổi chùng diện lờ lờ tụ họp ăn chơi. Ngoài việc có lệnh giới nghiêm mười một giờ đêm và những sinh viên sĩ quan

Thủ Đức về ứng chiến ở những góc đường thay thế cho các lực lượng trấn đóng ở đô thành được đưa đi tiếp viện ở các mặt trận. Trong khi đó còn có các tin tức về buổi tổ chức nhạc ngoài trời sắp tới ở Vũng Tàu (1-5) được gọi là « Biền Nhạc ». « Cái gọi là » Biền Nhạc này nghe đâu sẽ qui tụ hầu hết các ban nhạc trẻ (tức các ban nhạc thường chuyên chơi nhạc YéYé ở các phòng trà ca nhạc và câu lạc bộ Mỹ) còn hơn kỳ đại hội nhạc trẻ ở sân Hoa Lư hay ở sở thú nữa. Các báo cũng đã đề cập đến « cái gọi là » buổi thi Hoa Hậu Điện Ảnh tổ chức ở nhà hàng nổi Mỹ Cảnh trong đêm Bắc Việt xưa quân tấn công Quảng Trị. Không biết ông nhà nước nghĩ sao về vấn đề này. Nhất là « cái gọi là » Biền Nhạc sắp tới ở Vũng Tàu nhân ngày lễ Lao Động, ông nhà nước có cấp giấy phép không. Chúng ta mong đợi ở sự làm việc sáng suốt của ông nhà nước trong các vấn đề này. Ông nhà nước hãy dẹp quách mấy màn này để củng cố hậu phương hơn là cứ lo đi tịch thu báo chí. (Phạm Thống)

du tử lê và mắt lệ cho người.

Nhà xuất bản Sống Mới vừa cho phát hành tác phẩm mới nhất của Du Tử Lê, đó là truyện dài Mắt Lệ Cho Người, trong tủ sách phổ thông. Sách dày 104 trang giá phổ thông 100 đồng. Du Tử Lê là một tác giả quen thuộc trên các tạp chí Văn, Vấn Đề v.v. Mắt Lệ Cho Người là tác phẩm mới nhất của ông.

1. *Bạn có bằng lòng với chủ trương của Tuổi Ngọc sau một năm qua không? Tuổi Ngọc có đúng nghĩa là tuần báo của tuổi vừa lớn không? Hoặc bạn có muốn Tuổi Ngọc là diễn đàn tranh đấu ồn ào, đòi hỏi đủ thứ quyền lợi?*
2. *Bạn thích mục nào nhất? Bạn muốn loại bỏ mục nào?*
3. *Theo bạn, Tuổi Ngọc có ru ngủ bạn u mê hoặc có thể xui bạn bán nước cầu vinh không?*
4. *Nội dung: Khô khan quá? U ớt át quá? — Hình thức: Cầu kỳ quá? Đơn giản quá? Bạn muốn đề nghị gì?*
5. *Chắc chắn Tuổi Ngọc đáng chê một câu và cũng có thể được khen một câu, xin bạn một lời thành thật nhất.*

chi tiết :

— Những ý kiến của bạn ngọc sẽ được đăng tải trong Tuổi Ngọc từ số tới và sẽ tổng kết trong Tuổi Ngọc số đặc biệt đệ nhất chu niên. Xin bạn ngọc gửi về trước khi số 52 phát hành.

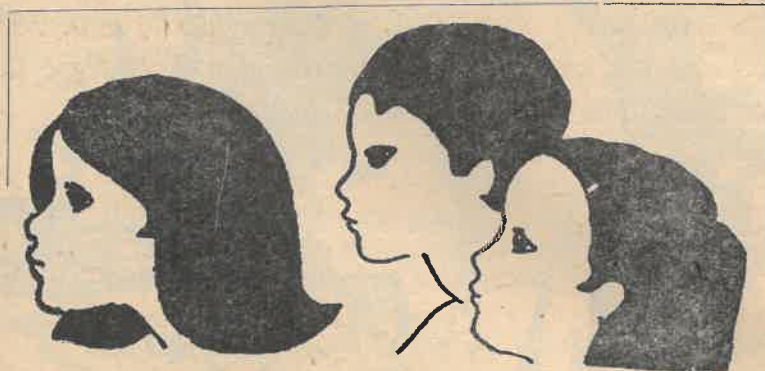
— Một điều lưu ý : Bạn ngọc nhớ **THẬT VẮN TẮT**, không gửi kèm theo bài vở hoặc thư từ gì khác. Ngoài phong bì ghi thêm: « Tham dự cuộc phỏng vấn của Tuổi Ngọc. »

Tuổi Ngọc rất vui mừng thân ái mời toàn thể bạn ngọc đến dự đông đủ nhân dịp ngày thổi tắt ngọn nến thứ nhất, sinh nhật của TUỔI NGỌC

TUỔI NGỌC SỐ 53

BẠN NGỌC VÀ TUỔI NGỌC

CUỘC PHỎNG VẤN NUÔI DƯỠNG

Tuổi Ngọc sắp được đầy một tuổi. Một tuổi còn quá ngắn bước thời gian nhưng thật là dai bước thử thách. Tuổi Ngọc chỗi dậy đương thời làng nhật báo, tuần báo ồn ào nhất. Thế rồi nhiều nhật báo, tuần báo thay phiên nhau lăn kên ra chết tốt khiến Tuổi Ngọc chóng cả mặt. Tuổi Ngọc vẫn phải cố bước trên con đường khiêm nhường nhỏ mọn của nó, con đường đầy đá sỏi lổm chổm nghiêng vào bàn chân, nhưng Tuổi Ngọc tin Tuổi Ngọc không ngã được. Vì tâm hồn các anh em trong tòa soạn còn đầy ắp tự tin. Tuổi Ngọc sẽ tiếp tục đi hết con đường của nó.

Đề Tuổi Ngọc nhìn lại được con đường đã qua và nhắm trước được con đường mình sắp bước tới, Tuổi Ngọc thân ái mời bạn ngọc tham dự cuộc phỏng vấn nhỏ của chúng tôi, như là những ý kiến thành thật nhất, sẽ nuôi dưỡng được những cố gắng của Tuổi Ngọc.

tuổi ngọc

TRONG VƯỜN KINH THÁNH

ĐÌNH HIỂN LUYỆN

Ngôi trường có bao nhiêu cửa sổ, bao nhiêu bâng khuâng của tôi thả trên đó. Nên tôi cứ hay đứng bên này đường nhìn sang ngôi trường Chi học. Ngôi trường có nhiều những khung cửa trông như cái chuồng chim bồ câu lạ. Giờ tan học, đàn chim ủa ra chạy nhảy riu rít, tôi tìm và bắt được một con chim nhỏ rẽ đàn, đậu riêng ở một nhánh cây, nhánh cây thương mến của tâm hồn tôi. Nhưng nhánh cây trời chẳng có gió mà cứ hay xao động hoài. Tôi nói thật là tôi không đứng trước cổng trường để đợi giờ Chi tan học đâu. Nhiều lần ý nghĩ ấy làm tôi thấy... nóng mặt, ở bên này đường. Tôi đứng nhìn những bức tường màu vàng, những khung cửa sổ, những hành lang và pho tượng trắng giữa sân trường, pho tượng nghiêm nghị tay cầm cây gươm và tay cầm cuốn sách. Pho tượng trông giống như những bóng áo trắng đoan trang đi lại ở các hành lang. Tôi nhìn thế và tôi không biết là ở khung cửa lớp nào, Chi đang học. Rồi tôi tiếp tục đi hoặc về, trả lại những chùm bóng bâng khuâng vương mắc vào những khung cửa ấy.

— Anh Huy!

Chi gọi tôi ở bên kia đường làm tôi ngỡ, cô bé đứng yên ở trước cổng trường và tôi biết là phải chạy sang với cô bé. Chi riu rít:

— Anh Huy đi đâu đó?

— Hôm nay anh học thêm hai giờ buổi chiều.

Tôi nói dối và còn để sót lại những buổi rỗi. Chứ chả lẽ tôi nói tôi... đi lạc tới đây. Trường tôi học nhìn sang thảo cầm viên, cách trường Chi những hàng cây me của con đường Nguyễn Du và những hàng cây sao cao con đường Cường Để, không phải trên lối đi lối về của tôi.

— Chi chưa biết trường anh Huy. Lớn hơn trường Chi không anh?

— Bé tí à.

— Đẹp không anh?

— Không đẹp bằng trường Chi đâu.

Tôi chỉ bức tượng trắng đứng giữa sân trường:

— Anh sợ bức tượng đứng kia kia, đôi mắt nhìn anh trừng trừng, tay lại còn cầm gươm nữa. Chi sợ không?

Chi cười, Chi bảo là ngày nào vào sân trường cũng nhìn thấy thì sao còn sợ.

— Tượng ai vậy?

— Tượng ông Saint Paul đấy anh ạ.

— Thánh mà sao lại cầm gươm hở Chi?

— Tại vì trước khi là Thánh ông ấy là quan anh ạ. Sơ giáo lý bảo là Saint Paul đã được một ân sủng đặc biệt của Thiên Chúa.

Tôi định hỏi Chi gì, rồi tôi lại đứng nhìn vào sân trường, bây giờ chỉ còn một vài bóng học trò. Bỗng dưng tôi thấy mất tự nhiên khi nhớ ra mình đang đứng với Chi ở một nơi lạ, không bình thường như mọi ngày.

— Anh huy về trước nhà. Chắc mẹ sắp đến đón Chi rồi hở?

— Không đâu, hôm nào mẹ định tới đón Chi thì mẹ tới sớm ông xích lô cơ. Ông xích lô của Chi hôm nay chắc lại quên giờ bắt Chi đợi rồi.

Chi nhìn sang ngôi nhà có bức tường cao ở bên kia đường, chợt mắt cô bé long lanh nhìn tôi.

— Anh Huy đưa Chi sang đường đi.

— Chi vậy?

— Chi nói anh Huy nghe cái này hay lắm.

Chi đi bên tôi, theo tôi qua đường. Có lẽ con đường vẫn ở trong ý niệm của Chi như là một dòng sông nhỏ mà cô bé chưa lần nào dám vượt qua một mình. Vừa sang tới lề đường, Chi liền vọt chạy đi trước tôi:

— Anh Huy ơi!

— Đi đâu thế Chi?

Như con chim, một chớp mắt tôi đã thấy Chi đứng vịn ở trên bức tường cao nhìn xuống vẫy tôi:

— Lên đây với Chi đi anh, lên nhà nguyện với Chi.

Bây giờ tôi mới để ý ngược lên cây Thánh giá trên nóc ngôi nhà có bức tường cao.

— Lên nhà nguyện với Chi đi anh.

Chi lại vẫy gọi tôi. Tôi đã bước lên một bậc nhưng tay còn ngần ngại vịn trên bờ đá. Cây Thánh giá quá cao, bức tường cũng cao nữa, và Chi thì

đứng cách tôi những bậc, những bậc đá cao của nhà nguyện. Tôi bảo là :
Chi ơi, anh không lên đâu. Nói thế nhưng tôi cũng bước thêm một bậc, vì
tôi sợ Chi giận tôi như lần trước lắm.

— Anh chớ lên, Chi ngồi xuống đây đến tối cũng chớ về đâu.

— Ăn vạ thế không sợ mẹ mắng à ?

— Mẹ thương Chi.

— Nhưng... nhưng mẹ mắng anh.

— Anh cứ nói vậy. Mẹ cũng thương anh nữa.

— Sao anh... sợ thế nào ấy Chi ạ.

Chi bước xuống bên tôi và làm cho tôi tin tưởng, cô bé nắm chặt lấy
những ngón tay tôi :

— Anh Huy !

Chi nghiêng mái tóc, cái thói quen hóm hỉnh của Chi Mỗi lần đòi tôi
bằng lòng. Còn đôi mắt của cô bé thì chả bao giờ là tôi không chịu thua.
Tôi thua thật. Theo Chi mà bước chân tôi ngại ngùng quá đi. Giá mà có một
con chiên trắng rử một con chiên lạc trên cánh đồng tôi Bethlem, như hình
vẽ trong tấm ảnh chúc mừng Giáng Sinh, thì tôi là con chiên lạc ấy. Bước
lên thêm nhà nguyện tôi dứt tay Chi ra :

— Có phải bỏ giày không Chi ?

— Không anh ạ.

— Tôi cứ tưởng là tôi vừa bước lên thật cao, dù chỉ là những bậc
đá. Nhưng là những bậc lạ mà Chi vừa dẫn tôi tới. Chi bước vào nhà
nguyện dẫn tôi lên hàng ghế đầu, hàng ghế mà chúng tôi còn phải bước thêm
một bậc nữa. Chi bái gối cung kính rồi đặt chiếc cặp sách xuống, Tôi không
học theo cử chỉ ấy.

— Anh Huy quý đây với Chi nè.

Tôi quý xuống bên Chi ngưng ngáp, run rẩy. Tôi nghe như huyền
nhiệm lắm, lúc này đôi mắt Chi trong suốt. Chi ngoan ngoãn làm dấu
thánh giá.

— Anh Huy à, anh thấy không...

Tôi ngược lên với Anh Chi, pho tượng đứng trên cao làm tôi quý mến
ngay. Chi khẽ nói với tôi :

— Tượng Thánh Nữ Thérèse đó anh ạ. Thánh hồn mạng của Chi.

— Thánh hồn mạng của Chi à ?

— Vâng. Mỗi người đều có một vị Thánh hồn mạng.

Tượng Thánh Nữ Thérèse đứng trên những đám mây và ngược mải
lên trời, phía sau là một vùng ánh sáng lấy từ những miếng kính ghét
rực rỡ.

— Hoa hồng đó hở Chi ?

— Vâng. Thánh Thérèse ôm hoa hồng trong vạt áo và đang làm « mưa
hoa hồng » đó anh thấy không ?

— Có. Anh thấy hoa hồng rơi trên mây.

Tượng Thérèse thu hút lòng kính mến, ngưỡng mộ của tôi ngay lần

đầu này, Pho tượng thật đẹp, thật thánh thiện ngự trị trong vùng yên lặng
của ngôi nhà nguyện nhỏ, ấm áp. Tôi quên sợ sệt rồi, tôi bỏ rơi ngưng
ngập rồi. Tôi quý thật nghiêm trang, không dám quay sang nhìn Chi nữa.
Tôi yêu mến sự thình lặng và kính trọng sự nghiêm trang này. Tôi biết
Chi đang cầu nguyện, lời thầm thì của đôi môi, của một tâm hồn nhỏ, tôi
nghĩ, bao giờ cũng trong vắt như một giòng suối, có thể soi rõ từng hạt
cát nghễ ngợi của tôi chìm trong đó. Tôi mong cho hạt cát đó chìm xuống
thật lâu, thật sâu.

Trong vườn kinh thánh tôi là một con nai. Thức giấc vào buổi sáng,
tôi thấy thềm những hạt sương trên các ngọn cỏ non. Miệng tôi ngọt như
ngậm mật. Tôi đi dạo cả những buổi sáng cả những buổi chiều trong
vườn và hình như đã lạc trong những bước chân vụng dại. Tôi thấy tôi
dại dột, tôi ăn hết những chồi non mới mọc và làm tôi say. Cái say lạ
lùng không như men rượu, không như men trái cây chín rấm ỉu lâu ngày,
không ngất ngây, diên đại. Có lẽ tôi đang cắn một trái cây còn xanh,
xanh lắm. Có một chất nhựa mơ hồ nào đó làm tôi say, mải miết. Con
nai, mà chiều nay nằm yên ngắm một thiên thần nhỏ ngoan ngoãn đi dạo
trong vườn kinh thánh.

— Nai ơi, Nai còn sợ nữa không ?

— Hết rồi.

— Nai thấy những con chim trắng bay và đậu và nhảy nhót trong các
cành cây nhỏ. Những em của thiên thần đó.

— Em của thiên thần hở ?

— Phải, thiên thần cũng có những người em. Trẻ nhỏ cũng là em của
thiên thần nữa. Người ta ai cũng là một thiên thần, nai ạ. Nhưng nghễ ngợi
và xấu xa làm người ta rụng mất cánh, nên người ta phải bước những bước
thấp và ngắn, để bụi đất cứ bám vào chân hoài hoài.

— Nai muốn nai dại mãi. Nai muốn theo thiên thần.

— Ồ, vậy thì ở cuối vườn kia có một giòng suối. Giòng suối ấy được
vỡ ra bởi một giếng mật, nên gọi là Suối Mật. Ai tắm trong đó thì chả bao
giờ còn lo lắng, u buồn nữa.

Chi dẫn tôi đến ngồi bên giếng mật. Chi đưa tôi xuống giòng suối. Chi
rót đầy cho tôi một bình nước ngọt. Và chúng tôi lênh đênh giữa đại dương
thương yêu.

— Anh Huy nhé.

Chi đặt hai bàn tay trước mặt tôi : mười con sóc nhỏ tinh ranh,
nhí nhảnh.

— Thí dụ như mười ngón tay này là những ngón thương yêu của anh
Huy nè, thì anh Huy thương Chi mấy ngón bây giờ ?

Chi nhắm hờ mắt và chờ tôi trả lời. Đang lẽ tôi phải nắm gọn cả
mười ngón tay của Chi, thì tôi lại chỉ bẻ cong một ngón tay út nhỏ bé của
Chi thôi. Chi vụt rút cả hai bàn tay và cô bé vùng chạy. Cách tôi một quãng
xa Chi mới đứng lại rồi cúi mặt xuống nức nở khóc.

Tôi khẽ đặt tay trên vai Chi :

Chi chẳng nói gì. Tôi nâng hai bàn tay của Chi lên nhưng Chi đã nắm những ngón tay lại. Chi vẫn khóc, nước mắt rơi trên tay, rớt xuống ngực áo hồng. Tôi muốn như vị Hoàng Tử để vào rừng kiếm một bông hoa quý đến để dành, đền Chi. Và bảo rằng tôi thương Chi. Nhưng cổ xe hồng của tôi mong manh quá, ngưng ngập quá không thể đi xa được nên tôi chẳng có hoa quý đem tặng Chi. Và Chi cứ khóc mãi. Tôi buồn quá.

— Chi à,

— Dạ.

Tôi lấy chiếc khăn của tôi ra chấm những giọt nước mắt còn đọng trên má Chi.

— Anh đùa vậy mà.

Chi ngược lên nhìn tôi, nước mắt ướt đẫm trên những hàng mi dài, y như những hạt nước còn đọng lại trên các nhánh me sau trận mưa nhỏ.

— Ngồi xuống đây với anh.

Chi ngồi xuống bên tôi, ngoan ngoãn để tôi đặt hai bàn tay Chi trên đầu gối.

— Chi nói lại đi.

Chi phụng phịu :

— Anh Huy đếm...

— Một nè, hai nè, ba nè...

Chi ngả mái tóc trên vai tôi, tay tôi nắm gọn cả mười ngón thương yêu trọn vẹn ấy. Mười ngón tay dặt rủ tôi tung tăng ngoài vườn hồng, mười ngón tay khéo khéo bóc giấy bóng kẹo và trong mười ngón tay còn một ngón để mẹ đeo nhẫn cho Chi.

Con thuyền chúng tôi đang lênh đênh giữa đại dương thương yêu. Sao tôi thấy say, sao tôi muốn đưa Chi đi xa, sao tôi muốn con thuyền đắm sâu xuống lòng biển thương yêu quá.

— Chi ơi.

— Dạ.

— Anh mong cho có nhiều gió.

— Chi vậy anh ?

— Để thuyền đi nhanh.

— Đừng anh. Chi say sóng mất.

— Anh mong cho có bão.

— Anh Huy đừng đại dột.

— Để thuyền chìm xuống đáy biển sâu.

Chi ôm chặt lấy tôi.

Chi vẫn nghiêm trang trên ghế ngyện, đôi mắt mong đầy triu mến, yêu thương. Lúc lâu sau Chi quay sang với tôi :

— Anh Huy đang nghĩ gì thế ?

Tôi như người ngầy dại nhìn Chi. Chi lại hỏi :

— Anh Huy có cầu nguyện chưa ?

Tôi khẽ lắc đầu. Nãy giờ quý bên Chi mà tôi nghĩ ngợi đâu đâu ấy.

Tôi bảo : Anh chẳng biết cầu nguyện gì cả. Không ai quý cầu nguyện bên một thiên thần, phải không nhỉ. Nhưng cũng không ai được ở bên một thiên thần mãi đâu. Vì thiên thần có cánh.

— Thiên thần có cánh phải không Chi ?

— Vâng, như chim vậy đó anh.

— Cũng bay như chim hở ?

— Còn bay cao hơn chim nữa cơ,
Tôi nhìn Chi, có lẽ đôi mắt của tôi lúc này đại lắm, con nai đang lạc trong vườn kinh thánh a.

— Anh chẳng biết cầu nguyện gì cả.

Hơi thở của Chi phả trên cổ tôi :

— Có Chi cầu nguyện thay anh rồi.

— Thật hở Chi ?

— Thật.

— Cầu nguyện thay người khác được hở ?

— Chi vẫn cầu nguyện cho anh, ngày nào cũng thế hết. Mẹ bảo Chi như vậy, mẹ nhắc Chi nhớ tới anh mỗi khi cầu nguyện. Sơ Catherine cũng dạy cầu nguyện cho mình và cho những người thân yêu.

Tôi yên lặng nhìn lên tượng Thánh Nữ Thérèse ôm hoa hồng đứng trên những lớp mây. Tôi yên lặng nghe những cánh đập của thiên thần bay nhẹ nhàng quanh tôi, trong ý nghĩ tôi. Tôi không hỏi là Chi đã cầu nguyện gì cho tôi đâu. Hẳn phải là một lời nguyện đẹp lắm.

Chi đặt tay lên vai tôi :

— Về thôi, anh Huy nhé.

Chi cười với tôi :

— Mai mới Chi dẫn anh đi nữa nha.

Một giây, Chi ngược nhanh lên bàn thờ rồi đưa tay làm dấu thánh giá. Nếu Chi không mặc đồng phục của trường, tay ôm cặp tôi đã tưởng vừa nhìn thấy một nữ tu nhỏ. Nữ tu cung kính bái quỳ ở cửa nhà nguyện. Tôi bước theo Chi ra ngoài.

Chiều đã hết nắng trên con đường nhỏ. Đứng trên thềm cao của nhà nguyện, tôi như người vừa bước ra khỏi một khu vườn, khu vườn xa lạ mà không có Chi, có lẽ không bao giờ tôi bước vào. Tôi bước vào để yên lặng đi bên Chi, để Chi ngắt lá xanh phủ lên đầy mình và cho tôi uống mật ngọt. Ở cửa nhà nguyện, ở cổng khu vườn, tôi lại thấy bối rối, lo sợ đâu đâu, như lúc mới bước vào.

Đã bảo là anh sợ mà Chi. Không biết là tôi đã cưỡng quyết đến thế nào khi nhìn thấy bóng chiếc xe của mẹ Chi đậu bên kia đường. Tim tôi đập mạnh, tôi đẩy Chi bước thật nhanh xuống những bậc đá :

— Mẹ đến đón Chi từ bao giờ rồi kia.

Rồi để mặc Chi sang đường một mình, tôi cúi đi như chạy. Tôi nghe tiếng đóng cửa xe và tiếng xe vụt chạy phía sau, ngược lối tôi đi. Không ngoài lại nhưng tôi biết là chiếc xe chạy nhanh lắm.

Tôi rẽ sang một con đường rồi lại rẽ sang một con đường hẹp khác. Hai hàng cây sao của con đường Chu Mạnh Trinh cao như hai bức tường thành vút lên, trọng chiều chập tối. Có lẽ tôi không diễn tả nổi những bước chân như bước vào khoảng không của tôi lúc này. Hình tôi sợ sệt, ăn năn như kẻ vừa phạm lỗi. Không thể, tại sao tôi lại không dám giúp mặt với mẹ Chi. Tôi dẫn vật tôi, tôi trách tôi. Tại sao tôi lại đi lối Cường Để rồi đứng lại trước cổng trường Chi. Và tại sao tôi không bình thường như ở nhà Chi những buổi tôi sang dạy Chi học, nói chuyện với mẹ cô bé. Tôi tưởng tượng ra được đôi mắt trách móc của mẹ Anh Chi rồi, bà nhìn tôi thôi và không nói gì cả. Tôi sợ lắm. Đừng đưa em Chi đi xa, đường nhiều lối, bước chân đại coi chừng lạc đó, Huy ạ.

Năm ấy tôi mười chín tuổi và Chi vừa vặn mười hai.

● Trích một đoạn trong MỘT LOÀI CHIM BÉ NHỎ, Vàng Sơn tái bản.

nhà xưa

Có về, thăm lại nhà xưa
ngày nao cô láng giềng chưa có chồng
tiếc mùa cau trở mấy bông
quên cho cô lá trầu nồng hương mưa
bây giờ trở lại nhà xưa
đang tay hái lá trầu mơ với lòng
mùa cau giờ mới đơm bông
hỏi thăm — cô đã có chồng năm kia
LÊ THỤY VI

tròn mộng

một xé nắng vàng bao nhớ mong
em đi tha thướt áo lụa hồng
ngân ngơ tôi đếm từng tơ nắng
nổi được bao nhiêu, mấy đoan lòng
tôi về cây nở mấy nhánh bông
bên hiên nghe tiếng sáo trong lồng
đếm được bao nhiêu lời sáo hót
lòng bấy nhiêu tình để nhớ mong
một tối lại tìm trong giấc mơ
thoáng nhớ, lòng tôi bỗng đại khờ
lời bay theo khói, lời theo gió
biết nửa đời mình trót ngân ngơ
một xé nắng vàng bao nhớ nhưng
gặp nhau trong một chút thẹn thùng
em cười: ngọn nến bùng lên sáng
thấp cuộc đời tôi rất ngại ngừng
NGUYỄN HOÀI MỸ

phù dung

mưa nắng, xanh màu đôi mắt nhưng
bé qua trong những lối vô cùng
để cho một chút lòng thanh thản
rớt nụ trong hồn anh mấy bông

tóc hạ

rừng gió mưa phai với tháng ngày
bé về tóc ngát cả đôi vai
anh thấy hương thơm trong tóc bé
vờn cả trong màu đôi mắt nai

giữa thoáng môi cười

nhè nhẹ chân chim với tháng ngày
bé cười trong ánh nắng vàng phai
chiều qua anh thấy hồn anh chết
giữa thoáng môi cười, bé có hay
HẠC TRẮNG

chiều qua

chiều qua ra đứng bên thềm
trông em tan học lụa mềm hây hây
thấy em nhặt lá thu gầy
ép trong tập vở với đầy mấy trang
chợt mơ kiếp khác thu vàng
cho anh bé nhỏ trong bàn tay em

chiều nay

chiều nay vắng dáng em hiền
ngờ em đổi chiếc lá triền miên bay
rũ hồn theo gió heo may
ngân ngơ ngóng đợi cho đầy nhớ
thương
bóng chiều ngã xuống bên đường
không em mất biếc anh vương khói
buồn
PHẠM THỊ ANH NGA

gợi nhớ

chiều nghiêng giọt nắng qua thềm
em nghe nỗi nhớ ngọt mềm môi thơm
ngày xa giọt đắng xanh hồn
ơ tình gợi dấu u buồn trên mi
THỤY

tháp ngà

tôi ngủ trên tháp chuông
trông ngàn năm tuyệt vọng
đâu hay em rung chuông
đánh thức hồn tôi lồng lộng

từ hương

bé đeo ở cổ tay
chiếc khánh vàng nho nhỏ
như trong vườn thơ ngây
cửa lòng anh vẫn mở

một mai giữa vô vi

ngày mai em bỏ đi
chết đời tôi một nửa
ngày mai giữa vô vi
tôi khóc tình tôi đã lỡ
HOÀNG NHŨ MI

một đêm, đưa hương về nhà

đưa em một buổi tối nào
nhà ai thơm chút hương cau cuối mùa
ví dù trời nặng hạt mưa
ta đi ngõ nắng lòng vừa mới lên

về một chỗ bỏ quên

đường về em chẳng bước mau
ngại đau vật áo ngại đau lá vàng
suốt đời anh vẫn lang thang
mơ về một chỗ có hàng cây xanh
suốt đời mây vẫn bay nhanh
lìm đầu lứa tuổi trâm anh tóc dài

còn mình ta giữa đêm nay

còn ai đợi dưới hiên này
mưa đầu trâm sợi chỉ bày trên da
phổ dài mộng quạnh, chia xa
sân xưa cửa khép đèn nhà em lu
còn ta một bóng mặt mù
dưới hiên mưa rét, tương tư bên lòng
TRẦN VĂN NGHĨA

nhớ và khói

Em nhớ từng giọt sương
Đọng trên đầu ngọn cỏ
Em nhớ từng con ngõ
Hờ hững bóng anh qua
Xa xôi trong tưởng nhớ
Mưa bay bay đầy trời
Giăng sợi buồn trong mắt
Đầy những giọt rượu cay
Trái nhớ trong ta đã chín vàng
Mây trời nơi ấy có lang thang
Cho ta nhớ nhớ mây cùng gió
Sợi khói tương tư cũng ngỡ ngang
VƯƠNG HẠ

rất khó...

Thành phố ta chờ chờ
Thương em buồn mắt nhỏ
Ta vẫn mãi đợi chờ
Trao em cảnh lan đở

sáng mai

Một sáng mai tinh sương
Ngoan hiền trong áo trắng
Ta đưa em đến trường
Khi về nghe xa vắng
SÓNG TRƯỜNG GIANG

gửi t.

Có còn nhớ một đêm nao
Biển xanh khê vẫy tay chào rất vui
Về đây nhớ miệng ai cười
Nhớ đôi mắt nhỏ ngậm ngùi trông theo
NGUYỄN THỊ LỆ

NGUYỆT MỘNG

PHẠM NGỌC LƯU

Tặng Ng.

Chúng tôi đứng dưới bóng tối của hàng cây bên đường, im lặng. Một lát, trông mặt nàng sáng ra, tươi mát dịu dàng. Tôi ngỡ ngàng nhìn ánh trăng treo trên trời: đêm thanh gió tĩnh, trăng mỏng mờ mờ về xuống thấp hơn, đầy đặn như một vành môi đầy nở nang tựa một miếng cau tươi vừa mới bỏ làm tư.

« Em nghe tên anh đã lâu bây giờ mới gặp »

« Chắc hẳn có nhiều điểm trái ngược bất ngờ? »

« Nhưng vô hại. »

« Em có nghĩ rằng mình gặp nhau quá muộn? »

« Anh muốn nói... »

« Tôi đã già! »

Nàng cười một tiếng nhỏ, ròn, ngân bổng. Tiếng cười vỡ nhẹ giữa đêm trong vắt màu pha lê, âm vang dội vào tim tôi một tiếng rè, hơi đau ốm.

Bây giờ, phải nói chúng tôi đứng dưới bóng sáng của hàng cây mới đúng. Lá cành chồi ngọn, hết thảy đều là những nguồn phát quang kỳ ảo. Ngay cả nàng, khuôn mặt cứ sáng thêm ra như thể có tráng một lớp kim nhũ óng ánh. Và kia, đôi mắt sao cứ chớp chớp mãi, không chừng đang uống vào từng chút ánh trăng say sưa?

« Anh ít nói quá. »

« Nói không tra lời. Em chẳng buồn ngợp và choáng váng trước cảnh trăng sáng mộng mị tịch mịch này ư? »

« Anh nói như thơ! »

« Thơ? »

Từ xa, xa hút, một khúc nhạc dạo vắng vắng diu theo một giọng hát nữ loáng thoáng mơ hồ, ngỡ là phát ra từ không gian mộng lung phiêu diêu. Chập lâu, chúng tôi im lặng cố lắng nghe và định hướng những âm thanh huyền hoặc ấy. Như một dẫn dắt kỳ diệu, nàng bước ra khỏi bóng sáng của tàng lá, chúng tôi đi qua khoảng đất mù mờ màu sương lan tỏa. Cỏ dưới chân êm như bông. Nàng bước chậm, thận trọng tránh dẫm chiếc bóng tối ngả cạnh bóng nàng. Giữa hai chiếc bóng là một rãnh trăng nhỏ, rất nhỏ, lúc biến lúc hiện nhập nhòa.

« Mình đi về phía tiếng nhạc. Ở đây tẻ lạnh rợn người. »

« Anh im lặng quá làm em sợ. »

Nàng khẽ rung mình, hai tay vòng trước ngực, đôi vai nhô lên, mái tóc lác nhẹ bày ra chiếc gáy trắng nõn mềm mại mượt mà màu trắng soi.

Trăng lững thững đi trên đầu chúng tôi, ngó chừng xuống, dõi mắt theo làm chứng cho những bước chân e dè song song bên nhau.

Tiếng nhạc đã tắt cảm tự hồi nào, chúng tôi bỏ ngỡ nhìn nhau tần ngần một lát rồi tiếp tục bước đi.

« Sao đêm nay trời đất vắng lặng quá hử? »

« Ai biết! »

« Chẳng lẽ mình đang bị lạc đường? »

« Ai biết »

Nàng cười ồm ồm, khuôn mặt ngược lên hứng lấy ánh trăng sáng lộ tươi tắn. Lần thứ nhất tôi sửng sốt nhìn thấy chiếc cổ nàng cao ngồng tựa cổ thiếu nữ trong các tranh vẽ chân dung của Modigliani. Càng lúc trông nàng càng thêm vẻ liêu trai yêu mị, đầy nét sương tuyết huyền hoặc mê ảo. Quanh tôi, đêm trăng mộng quạnh hư hư thực thực vô chừng vô đối. Trăng sáng như ban ngày, ngày nhạt thực.

« Em có nghĩ rằng bất cứ giây phút nào em cũng có thể tan biến đi? »

« Sao kỳ quặc vậy? »

« Em xa với mộng mị quá. Đêm mai mình còn gặp nhau? »

« Ai biết »

« Vậy thì mình gặp nhau đã quá muộn! »

« Anh lại muốn nói... »

« Tôi yêu em! »

« Em biết »

« Nhưng tôi đã già! »

Vâng, tôi già rồi, hai mươi bảy tuổi, một nửa đời người. Bóng xế đã đằng kia, chiều tà đậu trước mặt, ấu thời, tôi sống đơn độc lủi thủi ăn chua uống đắng quá nhiều, thiếu thốn đủ thứ tình thương, có chăng là niềm ghê lạnh hải bùng ghê rợn. Có phải vì thế mà khi lớn lên, tôi khờ khạo

yêu những người bạn gái lớn tuổi hơn mình. Tình yêu mà tôi mơ hồ đi tìm dường như có hàm ẩn tình chị em, tình mẫu tử nữa. Tôi đôi lúc từng chút vô về, khát khao được uống từng lời an ủi. Tôi thêm thường một vòng tay che chở, một tấm lòng bao dung. Phải rồi, tôi ném tuổi thanh xuân về phía trước để chạy đuổi theo tất cả. Tôi đòi lớn cho mau, trưởng thành cho vội, chóng trở nên một thanh niên lịch lãm sành sỏi. Để những người bạn gái hết nhìn mình như một cậu trẻ con bốc đồng quen thói hoang ngôn, để trả thù mối khổ đau ảm ức mà họ vô tình làm lơ ngoảnh mặt trước những lá thư ngây ngô tỏ bày tâm sự, những lời lẽ tha thiết van nài kêu gọi sự đoái hoài thông cảm. Ai cũng chê tôi con nít, họa hoằn ban phát cho đôi chút thương hại khô khan. Tôi thêm lớn, phải là người lớn mới được. Một thời tôi đã cố gắng trau chuốt ngôn ngữ, dũa gọt bộ tịch, chưng diện y phục đóng vai người người lớn. Lớn thật, tôi để râu mép lún phún, hút thuốc thơm, uống cà phê đen làm đốm. Mới hai mươi tuổi mà tôi đã từng trải già dặn y hệt một anh chàng hăm lăm hăm bảy. Tôi đã cố tình sống già trước tuổi, ăn gian tuổi trời, thấm chưa.

Và bây giờ, hai mươi bảy tuổi, lẽ nào tôi già sự cụ non như một kẻ *tứ thập-nhi-tri-thiên-mệnh* rồi? Không, tôi sẽ không bao giờ khám phá ra sự thê thảm chua xót này nếu chẳng gặp nàng. Nàng là tấm gương soi trong ngần không ngần bụi mà tôi ngỡ ngàng soi thấy bóng mình sù si nhả nheo tàn tạ. Những năm dài truân chuyên gian khổ vì nợ áo cơm long đong lận đận đã vẽ lại một chân dung tôi khô héo phờ phạc, đã tráo trở đánh lận một tâm hồn tôi đầy ắp phiền lụy đa đoan. Tôi sống vong thân vong thế, công bất thành danh bất toại, bại hoại hư hoang tan tác não nề. Không thanh xuân, hết mộng tưởng, chẳng tới đâu!

Nghĩ vậy, tôi chỉ biết thở dài tiếc rẻ. Đêm lặng ngắt, tiếng thở dài nghe rõ mồn một, dài muôn trùng, xót xa ngàn nỗi. Chúng tôi ngồi ở quán chè Cây Phượng, quán lộ thiên đối nguyệt, bên hàng hoàng điệp thềm lặng, giữa vườn cây um tùm bóng lá ngủ mê. Những lối đi trải sỏi, sỏi từng viên tròn nhẵn vân nâu đẹp như trứng chim cút. Những chiếc ghế búp bê lùn tịt đứng chầu quanh cái bàn gỗ cổn con. Bàn trống ghế trống, quán đêm nay vắng, nhạc muện màng, lời ca trẻ nãi một mê ngái ngủ. Nhạc trầm mịch rưng, thanh thoát bay, từng dòng lướt thướt, từng khúc đầy đưa đưa chúng tôi đến đây, đầy hai đứa gần lại, chụm đầu, kề trán thở chung một nhịp. Nhịp dài bài hoài, nhịp ngắn e dè. Bỗng nàng đưa tay lên vuốt tóc, vô tình gỡ xuống một cánh hoa. Hoa lài, mùi hương lẳng, sắc trắng vô duyên. Nàng vò nát cánh hoa thả vào ly chè bỏ múra. Uống, chè ngọt, ngọt lịm, ngọt sún răng. Nhưng chất ngọt hết cảm dỗ nàng từ lâu. Nàng chỉ liếm láp hớp vài hớp như con mèo rửa mép. Đôi mắt nàng thì cứ chớp mãi, dường như cố gạt lợc nhả bớt ra lớp bóng tối đen sánh trong đáy mắt?

Trăng đã chệch về một góc trời, ánh sáng yếu hẳn cường độ. Những đám mây trắng bâng lảng la đà đờn về thu hết ánh sáng. Bây giờ trời đang

(Xem tiếp trang 55)

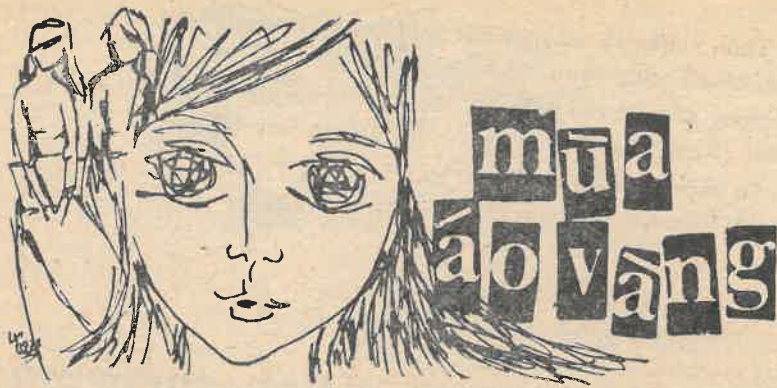
TÓN NỮ HOÀI MY

• cõi biếc

tình đã muện ^{đột}trăm mùa che mái
lòng đã xa còn tiếng nhặt thừa rơi
cây lá cũ theo tháng ngày thối biếc
tôi nằm đây mòn mỏi nhớ thương
sầu buổi đó cũng um đầy tóc rối
người trăm năm còn như giọt mưa
tôi đã lớn khôn và đã đợi
chút ơn đầu chưa ấm đủ lần da
bên thềm gió đêm nào thơm giọng
nghìn trùng khơi chưa đổi mắt sa
tôi nào biết chim xa rừng nẻo lạc
và trái hồng chín rụng xuống thiên
thôi đã lỡ cho và lỡ nhận
trăm đời sau còn vọng khúc mê xưa
con đường cũ đi về trưa sớm
cũng đôi lần tôi đụt nắng chờ mưa
đêm vẫn gọi tên người xanh ^{nhớ}
vàng cơn mưa theo từng nhịp canh
tôi đã dặn lòng thôi đừng đợi nữa
tóc tơ hong chờ gió đã qua mùa
tình có giạt trăm bến đời xa lạ
chim năm xưa còn nhớ cội bay về
hàng dậu cũ cây vẫn chờ đôi lá
xao xác hiên ngoài mưa khóc chia

• tình chong muện

gió nửa đêm chợt len vào giữa
rủ lòng chung nhịp khúc tình hoài
tôi thức dậy giữa chầu nhàu chiếu
mười năm qua còn lại chút này
mười năm qua cây mùa chưa đổi
tôi vẫn đi về một bóng chơ vơ
đường phố cũ nghe chùng chân
phương trời xa người như áng
vùng đất hứa người nhanh chân
tôi thẩn thờ trong dĩ vãng mù
ngày tháng cũ tầm mù ai biết được
tôi kiếm tìm tôi giữa cuộc tang
môi mắt đại vẫn nguyên hờn đối đó
điệu tình xưa còn thấp giọng chờ
tôi thức dặn lòng từng đêm gọi gió
đền thay canh nhờ bắc lụn hong
mùa thu cũ chưa vàng bầu áo lệch
chim bay hoài quên cả bạn tình
tôi lỡ đợi mười năm không tưởng
trời chưa xuân mà gió đã thay

truyện dài TỪ KẾ TƯỜNG

- Mua ngay một tờ Phụ nữ tâm tình. Chắc anh chàng ở trong đó buồn lắm. Cần đọc mục kết bạn tâm tình để tìm bạn bốn phương.
- Hạ ác vừa chứ. Chiều nay Hạ đi thăm bệnh nhân chứ có phải đi giết người đâu mà miệng hùm lưỡi rắn như thế.
- Chứ biết mua báo gì bây giờ? Phượng cứ làm bộ hỏi ý kiến người ta chứ trong đầu đã tính sẵn hết trơn rồi.
- Phượng có tính gì đâu?
- Lúc này mua cam đó, hỏi Hạ làm gì, trong khi Phượng đã lựa cam vô giỏ, trả tiền, rồi cười cười. Phượng tưởng người ta không biết à. Bây giờ Phượng mua báo gì thì mua đi. Chiều nay Hạ đi theo Phượng chơi, thế thôi. Không có ý kiến gì cả.
- Phượng nghe kể tội, cười khúc khích:
- Như vậy cái giận. Ôi, chiều nay công chúa hay giận quá đi. Tiêu hư hay hơn quá đi.
- Giọng Phượng dài thòng, tức cười làm Hạ không thể làm mặt giận lâu được. Con nhỏ có tài chọc cho người ta cười, xoay thế cờ nhanh như ném giấy trong lớp học trước mặt cô giáo.
- Tiêu thư bớt giận, chút nữa đi ăn kem rồi hãy giận.
- Hạ cười:
- Chút nữa ai ngu mà giận. Giận người chứ ai thêm giận kem. Bộ chút nữa Phượng dẫn đi ăn kem thật hả?
- Thật chứ.
- Sao này giờ không thông báo cho người ta biết.
- Để cho Hạ tự do giận, rồi mình về. Khi nào vui vẻ hãy đi chơi.
- Hạ bồng ôm choàng lấy vai Phượng cười vào tóc, vào má, vào cổ Phượng:

— Thôi, không thêm giận nữa. Chiều nay Phượng xinh ghê. Tóc thơm, má thơm, cái cổ cũng thơm nữa.

Phượng đỏ mặt vung tay Hạ ra, Hạ vẫn đeo lấy. Hai đứa lướt mắt trên các tờ báo. Người bán báo lạ lùng nhìn. Hạ chỉ tay hỏi:

- Có bán báo « Phụ nữ tâm tình » không?
- Người bán báo rút ngay một tờ báo lờ lợt, bìa in hình hai người ôm nhau cười toe.
- Họ viết gì trong này thế ông?
- Hay lắm. Tiểu thuyết lâm ly lắm.
- Hạ cười bảo Phượng:
- Mua tờ này đi. Anh chàng chắc tra đọc tiểu thuyết lâm ly bi đát.
- Hạ kỳ ghê, cứ chọc người ta không. Anh Nguyễn đời nào đọc báo này.
- Sao Phượng biết?
- Sao không. Hạ chưa biết anh Nguyễn mà có vẻ thù anh Nguyễn ghê.
- Khi không cái thù. Phượng nói ầu.
- Không thù sao bắt người ta đọc báo này.
- Biết đâu anh Nguyễn lại thích, thì sao?
- Đã bảo không. Ông ấy chúa ghét loại báo này.
- Ghét nhưng mình mua ông ta phải đọc. Sung sướng mà đọc. Rét mướt lạnh lùng mà đọc.
- Tại sao phải như thế?
- Dễ hiểu lắm, vì mình là con gái. Con trai phải chịu con gái, con trai sinh ra để chết vì con gái. Chết đứng chết ngồi, chết không kịp trăn trở một lời nào cả.
- Phượng cười xòa:
- Hạ nói nghe thấy ghê. Anh Nguyễn không như thế đâu. Anh Nguyễn lơ lơ lửng lửng, anh Nguyễn có bao giờ chịu con gái đâu. Anh ấy dọa đánh Phượng hoài.
- Làm bộ đấy.
- Hạ đầy ác cảm với người ta thế. Coi chừng đấy nhé. Ghét của nào trời trao của ấy.
- Ê, Phượng. Nói ầu hả?
- Phượng tăng lờ, đi nhanh. Hạ phải đi nhanh theo. Hai đứa tới cổng bệnh viện. Người gác cổng ăn mặc như một ông lính Hải Quân, ông ta ngó hai đứa cười, chả hiểu nụ cười mang ý nghĩa nào. Hạ yên lặng ngó lại ông ta, trong lúc Phượng cười nhỏ, đáp lễ. Ông ta giả vờ hỏi chuyện:
- Đi đâu đó, hai cô?
- Hạ đoán số tuổi ông ta cũng không lớn lắm, nhưng Hạ lại muốn trêu tức cái nụ cười vô duyên kia, nên đáp nhanh:
- Dạ thưa bác, hai cháu đi thăm người quen.
- Mặt ông ta hơi khựng lại trước tiếng « Bác » của Hạ vừa kên.

Phượng biết ý cúi vào cổ tay Hạ. Khi đi ngang trước mặt ông ta, ông ta nói, giọng nhõa nhệt như một miếng kẹo kéo :

— Bộ tôi già lắm sao mà cô gọi tới bằng bác lặn ?

Hạ tỉnh bơ, cười :

— Lớn hơn một tuổi cũng là già. Đẳng này bác lớn hơn tụi cháu ít nhất là mười tuổi. Tụi cháu gọi bằng bác chứ sao. Thôi chào bác nhé.

Hạ dơ tay lên chào theo kiểu nhà binh. Ông gác cổng tức lắm nhưng không biết làm gì để trả đũa. Qua khỏi cổng bệnh viện. Phượng la Hạ :

— Hạ chộc giận ông, ông không cho vô thì làm sao ?

— Sao không. Nhiệm vụ của ông là đỡ cái sợi giây xích lên xuống trước cổng bệnh viện cho xe hơi ra vào chứ có phải ngăn cản tụi mình đâu.

— Tuy thế nhưng ông ta cũng có quyền làm khó.

— Nếu thế Hạ lại có cách bắt ông ta không làm khó được.

— Chiều nay Hạ làm sao ấy nhỉ. Khùng khùng...

— Diên diên. Chắc là sắp đau màn óc.

— Lây bệnh của anh Nguyễn ?

— Xi, ai mà thêm lây bệnh của anh chàng đó.

Còn mấy muối cam lúc nãy Phượng và Hạ chia nhau ăn. Hai đứa nhót nhép nhai, phun hột xuống đường. Mấy người đi ngang qua ngó ngó vào mặt hai đứa, nhưng cả hai tỉnh bơ. Hạ nhìn lên các đỉnh cây. Trong bệnh viện hình như mọi thứ đều được săn sóc kỹ lưỡng như một bệnh nhân nhiều tiền. Từ cái băng đá, từ một khóm hoa, khóm cỏ, cho tới những ngọn cây trên đầu đều xanh um cây lá, thẳng tắp, đẹp mắt. Những con ve tha hồ ca múa trên đó, uống màu xanh trùng điệp điệp của mùa xanh chưa thay. Bầy ve trong bệnh viện như một đoàn hát đặc biệt, ca múa giúp vui cho những người đau, ru ngủ cho những người bệnh, Hạ thích thú với những bước chân nhẹ tênh của mình. Những con đường chạy lòng vòng qua các khu nhà tường vôi trắng, xinh xắn nằm dưới cây. Nắng nhỏ xuống từng vuông bóng mát, làm bóng mát long lanh những sợi vàng. Không khí tươi mát như đêm trên một giòng sông lặng im. Hạ chớp mắt nói :

— Chà, ở đây yên lặng và thích thú quá. Mai mốt mang sách vở vào đây học, chả sợ ai quấy rầy.

— Người ta mang sách vở tới thư viện chứ ai mang sách vở tới bệnh viện.

— Đẳng nào cũng có chữ viện cả.

Phượng cười, ăn nốt muối cam cuối cùng, bảo :

— Hạ chiều nay ngang như cua. Chắc ở nhà thường cho ăn cua rang muối.

— Không. Ở nhà má thường cho ăn thịt hầm bắp cải, mở lấm tẩm, nên bây giờ da mặt của Hạ cũng có mụn lấm tẩm.

— Đầu nào, đưa Phượng coi.

Hạ nghiêng mặt cho Phượng xem. Con nhỏ vuốt vuốt mấy cái lên hai gò má Hạ, lắc đầu :

— Xạo. Chả có mụn nào. Gò má hạ ngon như một trái đào. Khiến người ta thèm cắn một cái.

— Đào lộn hột cuối mùa hả ?

— Không, đào Đà Lạt, đào trong kem bốn mùa trái cây. Đào đang chín tới, đang mùa.

— Nịnh.

— Nịnh Hạ để được cái gì ?

— Để nhờ Hạ giới thiệu cho một ông anh nào đó của Hạ.

— Hạ đâu có ông anh nào ?

— Thiếu gì. Chỉ cần Phượng xác nhận một tiếng là hôm sau có ngay. Phượng thúc vào hông Hạ, cười, hai má đỏ hồng :

— Phượng chả thèm.

Những con đường bên trong bệnh viện có vẻ đẹp hơn những con đường bên ngoài thành phố. Rải rác qua những con đường Hạ ngó thấy những cái băng đá, những khoảng rào thấp tĩa bằng phẳng. Bệnh viện chia ra từng dãy nhà hai tầng cầu thang lộ thiên. Bệnh viện rộng thênh thang như một khu phố. Hạ vào đây lần đầu tiên, nhìn một chốc đã cảm thấy rối rắm và chóng mặt.

— Như thế biết anh Nguyễn nằm đâu, Phượng nhỉ ?

— Nằm ở một căn phòng trên lầu, tầng nhà giữa.

— Phải đi lên cây cầu thang kia à ?

— Ừ.

— Eo ôi là dài, chắc mệt lắm.

Bây giờ đến phiên Phượng trách Hạ :

— Đi thăm bệnh mà Hạ cứ kêu mệt hoài, người bệnh sẽ mệt lây đó.

— Thế mình phải nói khỏe hả ?

— Ừ.

— Có vui cười không ?

Phượng cười :

— Mặt phải tươi, môi luôn luôn nở nụ cười. Kể toàn chuyện vui. Cấm kể chuyện buồn.

— Mình đi vòng đây chơi được không Phượng ?

— Được. Đầu có ai cấm.

— Vậy Phượng lên thăm anh Nguyễn một mình nhé, Hạ đi vòng vòng đây một lúc.

Phượng kéo tay Hạ kêu kêu lên :

— Hạ kỳ. Vào thăm anh Nguyễn đã, một lúc trở về tha hồ cho Hạ đi ngắm cảnh.

— Nhưng Hạ thích đi bây giờ thì sao ?

— Chút nữa bộ không được sao ?

Phượng trừng mắt cùng một lúc với câu nói. Bây giờ Phượng không còn dễ thương nữa, mà đôi mắt Phượng long lên, sắc như lưỡi dao cạo. Hạ đành cười :

— Chút nữa nhớ nhé. Mặt Phượng dễ sợ quá. Chả có mơ huyền ti

nào. Giận một cái thì trùng lên, bén ngọt như một lưỡi dao làm sao Hạ dám giới thiệu cho ông anh của Hạ.

— Sao vậy ?

— Vì mỗi lần mắt Phượng long lên bén ng t, ông ta sẽ rụng ít nhất là mười sợi tóc, một cặp chân mày, và đứt cái chóp mũi.

Hai đứa cười vang dưới chân cầu thang. Hạ bắt đầu cuống quýt khi lên đến bậc thang cuối cùng. Hạ đã vái lăm thăm mong cho cầu thang kéo dài ra thêm, đi hoài không hết để khỏi phải lên gặp anh Nguyễn. Hạ không thể hình dung ra được anh Nguyễn, một gương mặt như thế nào ? một mẫu người như thế nào ? Hạ nghe tiếng giầy mình gõ lộp cộp, nghe tiếng trái tim mình đập mạnh. Hạ muốn dừng lại, quay xuống, và đi về. Nhưng rồi Hạ lại nghĩ việc gì phải cuống quýt như thế trước một người lạ ? Cứ xem như mình đi chơi với Phượng, thăm một người quen của Phượng, rồi thôi. Không nghĩ ngợi gì nữa.

Dãy hành lan vắng, chạy suốt như một con đường lớn, sâu và xa tấp. Phượng nắm tay Hạ kéo đi như sợ Hạ sẵn sàng chạy trốn. Thật vậy, nếu Phượng đứng nắm tay Hạ kéo đi, rất có thể Hạ sẽ chạy xuống, thà đi lang thang ngắm cảnh còn thoải mái hơn là vào một căn phòng nào đó, thăm một người bệnh đang nằm. Hạ sợ một bầu không khí như vậy, sợ phải ngửi mùi thuốc, mùi nhà thương. Anh Nguyễn, Anh Nguyễn, là một người nào ? sao tự nhiên đây đọa Hạ trong một buổi chiều trời đẹp như thế này. Và Hạ đang ghét cay ghét đắng cái ông Nguyễn vô duyên bệnh hoạn nào đó bà con với Phượng.

— Mệt không ?

Hạ làm bộ nhăn nhó ngay :

— Mệt thấy mồ. Dừng lại nghĩ một chút đi Phượng. Cái cầu thang gì mà cao và dài quá xá, đi muốn hụt hơi.

— Nghĩ gì. Tới rồi. Mình đang đứng trước phòng của anh Nguyễn.

Phượng vừa nói vừa háy mắt cười với Hạ, nụ cười con nhỏ sao mẹ dễ ghét ghê. Tự nhiên Hạ thụt lùi lại sau một thân cột, mắt đảo dác nhìn lên con số ba mươi lăm, số phòng anh Nguyễn. Rồi tự nhiên Hạ bật cười.

Hạ chỉ tay, cười nói :

— Phòng này hả ?

— Ừ.

— Sao lại phòng ba mươi lăm ?

Phượng chột hiều, phì cười, nắm tay Hạ lôi tới :

— Hạ nhiều chuyện ghê. Người ta cho nằm phòng nào thì nằm phòng đó chứ.

— Không phải, anh Nguyễn chắc tuổi Mùi.

— Lại bịa chuyện. Anh Nguyễn tuổi Tuất. Con chó cò.

— Con chó cò nằm khoanh trong lò lỏ mũi lọ lem. Phải không ?

(còn nữa)

CHỜ CƠN MƯA TỚI

MAI

Trưa thứ năm, tan buổi học giữa tuần, đánh dấu một nửa tuần làm việc, và một nửa tuần còn lại để tiếp tục. Tôi đếm từng bậc thang một dẫn xuống thêm. Đến bậc thứ bảy, ngừng lên. Tự dung lộp lộp xe cộ với muôn nghìn tà áo trong sân trường mờ nhạt, chìm khuất dưới cái thành thang mỏng quạnh vừa choàng phủ xuống hòa. Hàng me trụi lá giữa bốn bề mênh mông nắng. Bầu trời xanh ngát, những tầng mây trắng mong nắng đứng sừng trơ vơ như đá núi. Mùa xuân qua thành phố này thật chóng, trả lại đất trời cho cơ nắng sốt. Và cái nắng gay gắt báo hiệu cho mùa mưa sắp tới. Chiều hôm qua trận mưa đầu mùa đã về, nhưng hiếm hoi chưa đủ làm ướt khoảng sân. Tôi mong nhìn thấy

khôn mặt thân quen, yêu dấu như hàng me chờ cơn mưa tới, và tôi chờ đợi sự bất ngờ thú vị ấy bằng cách đếm từng bậc thang một để giữ tia nhìn lại. Ôi, bây giờ bậc thang trưa thứ năm kéo dài như một giấc mơ.

Anh M.

Em đến trường trong buổi sáng, buổi chiều. Những buổi sáng hai hàng cây bên đường còn thiêm thiếp ngủ, em nghĩ đến anh giờ này đang đi tới một cái quán quen thuộc uống ly cà-phê sáng. Những buổi chiều, bước chân vào sân trường với màn nắng chùng phủ tới gót chân, em nghĩ anh đã thức dậy sau giấc ngủ trưa ngắn, ngon và thoải mái, đang bắt đầu một công việc gì đó ở trường, ở phòng thí nghiệm, hay ở nhà. Buổi tối em ngồi bên bàn học nghĩ rằng anh đang ngồi bên bàn giấy ở sở làm. Anh học để tìm một chỗ đứng vững vàng trong xã hội, anh làm để có phương tiện tiến thân. Còn đối với em việc học trôi đều thông thả, đôi khi còn lười biếng trễ nải. Em chưa đụng chạm với đời sống nhiều nên nguồn mơ mộng vẫn còn dồi dào trong buồng tim, trong hơi thở em. Những lúc ngồi trong thư viện, bàn tay em lật những trang sách nhẹ hẫng, vì mắt em còn bậu nhìn ra vòm cây xanh, nhìn những cánh chum gởi quẩn mình trên thân cây khô mốc, theo dõi những con chim sẽ lú lo câu chuyện gì chừng như vui lắm.

Và chiều hôm nay. Ô, chiều hôm nay cơn mưa đầu mùa đã tới ! Những bước chân mưa rón rén, nhẹ nhàng nhưng cũng đủ truyền cảm mọi người, làm lớp học dừng lại,

(Em có cảm tưởng như thế, hay chính thật chỉ có mình em đứng mọi ý nghĩ lại thả theo mưa). Những sợi mưa mong manh nghiêng nghiêng óng ánh trong ánh nắng còn lẩn sót làm sân trường đại học đẹp và thơ như một bức thư tình. Em cũng nhìn thấy, ở sâu sau, những hạt mưa rơi trên ngọn cây dầy ướt át, bầu trời xám xám rủ xuống một chút bóng tối như hàng mi ai vừa hạ xuống đôi mắt dỗi hờn. Ngọn gió quạt hơi nước vào lớp học lạnh lạnh, mang theo hơi đất, mùi mưa mới, mùi cây khô ở bãi đất hoang, mùi mái ngói âm bốc lên sau mùa nắng cháy lẫn hương hoa sứ trồng ở trước cửa hội quán tạo nên một mùi thơm bùi ngùi trong nỗi nao nức không yên. Như bay từ một kỷ niệm xa xưa đã âm默默 dưới lớp bụi thời gian làm em nhớ đến những cô bạn thời trung học, nhỏ nhắn, mộng mơ trong thế giới áo trắng, chỉ biết buồn vui theo sách vở và ngày tháng giao mùa. Nỗi buồn thơm như trang vở mới đầu năm học, trắng như nắng, trong như mưa, và không tỳ vết như hai tà áo trắng lộn lên nỗi buồn cũng đầy là tâm sự và giọt máu trên khoé mắt.

Trời đất sắp thay áo mới. Và

ĐÃ PHÁT HÀNH

THƯƠNG NHỚ MƯỜI HAI

Tùy bút của **VŨ BẰNG**

NGUYỄN ĐÌNH VƯỢNG xuất bản

em, em cũng sẽ mặc chiếc áo mới màu xanh. Màu lụa mây của mùa nắng. Màu kỷ niệm. Màu mà anh yêu thích — Bên cạnh em, nhỏ bạn đã ghi đầy kín cả trang vở vừa ngừng lên góp tiếng cười với cả lớp vì một lời giảng vui — Em ngỡ ngác — Đôi khi em tự xấu hổ vì sự bỏ rong ý nghĩ của mình — nhưng em còn bận nghĩ tới chiếc áo mới, lời hẹn trong thư anh về một chuyến nghỉ hè đi chơi xa thành phố. Em cũng muốn bỏ lại thành phố mệt mỏi, phiền toái với sách vở khô khan cho rồi để tung mình thỏa thuê trong mùa hè với những ngày mưa kỳ thú, và em cũng nghĩ đến chiều mai. Thứ năm. Ước gì trời cũng mưa, để chúng mình đến chỗ ngồi quen thuộc hàng tuần uống nước dừa, nhìn dòng sông đục nước phù sa trôi dưới màn mưa. Cảnh đồng cỏ, những hàng dừa, những mái nhà lá phủ phục dưới bầu trời loăng xám trong cơn mưa.

Tôi bước xuống sân, nghe những hòn sỏi lăn dưới gót giày buồn bã. Trời chợt sụp nắng. Những tầng mây trắng mỏng dần, trôi ngang qua đỉnh đầu. Tôi nghĩ tới một trận mưa, thật lớn.

truyện dài MƯỜNG MÁN

chín

Ngày hẹn. Quân tới thật sớm. Áo quần tóc tai chải chuốt cẩn thận, lòng nao nức như bất cứ gã trai nào tới chỗ hẹn gặp người thương. Tinh sương đánh rãng một lần, trước khi đi đánh răng thêm lần nữa để miệng cười tươi tắn hơn, để hơi thở thơm tho hơn. Quân còn lấy bông quần đầu cây tắm vẩy sạch ráy tai chuẩn bị đón nghe tiếng thủ thỉ của nàng. Chiếc áo len Mỹ mua hai trăm ngoài chợ Trời hôm trước được « uốn ép tẩy nhuộm » kỹ lưỡng mặc khoác ngoài, thêm cái khăn quàng màu hồ thủy nữa, Quân như đôi lốt hẳn, trông mới ra và, nếu không nhớ giờ hẹn chắc Quân đã đứng trước gương ngắm mình đúng 24 giờ cho đã nư con mắt.

Quân không lên lầu Ngũ phụng vội. Quân thơ thẩn đi loanh quanh, tay trái đút túi quần, tay phải kẹp điếu Bastos xanh cháy ngùn. Trên trời những tầng mây xám xịt. Đại nội rét run theo từng cơn gió luồn qua các tầng cây. Lá me bay, lá phượng rụng bám lên tóc lên vai kẻ chờ đợi. Quân chẳng thèm đưa tay phủi lá. Để rửa trông cho nghệ sĩ, thơ mộng, chứ bộ. Chiều nay Đại nội vắng tênh, chẳng có đôi cặp nào đi nhau đi hái chuyện thần tiên cả. Một mình Quân và một mình Quân thôi. Thuốc lá nổi điếu điếu này qua điếu khác. Quân hút thuốc liên miên. Hai buồng phổi ấm hơi thuốc, trái tim nhẹ nhàng khiêu vũ với hình ảnh Thoan lộng lẫy. Túi mật lá gan Quân bàng bạc niềm vui.

Chiều nay Thoan mặt áo màu chi ? Tóc để xõa hay kẹp ? Có lẽ trời dịu thế này Thoan sẽ mặc áo màu lục nhạt. Tóc Thoan để xõa lộng gió, chứ kẹp

lại một bó cứng ngắt mô có dễ thương. Quân tự hỏi tự đáp. Không biết «vê sĩ» Quyên có đi theo hộ tống Thoan không? Bữa nay Thoan dạn dĩ tiến bộ ghê, chịu nói ra giờ hẹn, chỗ hẹn một cách anh dũng. Ước chi Quyên đừng đi với Thoan, chỉ có Quân và Thoan thôi. Lạy trời hôm nay nhờ Quyên bị họ hen cảm cúm cảm gió cảm mạo thương hàn gì đó để Thoan tới một mình. Quân sẽ chăm chăm bước bên Thoan. Quân sẽ gọi Thoan là «ái khanh» và bắt Thoan gọi mình bằng «trấm». Mọi chỉ mường tượng nghe thoang thoang tiếng «trấm» thốt từ đôi môi chúm của Thoan, Quân đã nghe hạnh phúc đầy tràn, đã băng khuâng *muốn chết như loài hoa dại*. Nhất định Thoan vừa tới là Quân xô giọng vua chúa liền. Quân sẽ mở đầu câu gì nhỉ? Quân cau mày nghĩ ngợi. Mãi nghĩ ngợi nên mẩu thuốc lá ngùn gần cháy xem hai ngón tay Quân mới giật mình ném nó xuống cỏ, đồng thời óc Quân cũng lóe sáng một câu nhập đề thật tuyệt diệu.

—Ồ, ái khanh đã tới thiệt đúng hẹn. Trấm đợi khanh bồn chồn náo nức mờ cả mắt. Trấm biết trước là khanh sẽ mặc áo màu lục nhạt, tóc để xõa và giận trấm rồi.

Nếu Thoan không mặc áo màu lục nhạt, xõa tóc thì răng?Ồ, dễ ợt, chỉ cần nói lại một tí thôi. Quân lập lại câu vừa rồi trong trí rồi chêm thêm:

—Ái khanh hết buồn rồi phải không? Khanh bữa ni trông tươi tắn và phúc hậu quá...

Tất tịt. Thường ngày trước mặt con gái con góc Quân hoạt bát, lém lỉnh lắm mà, răng bữa ni tối mò, áp úng ghê. Phải nghĩ mau mau đi chứ. Gặp nhau bốn, năm lần rồi đâu phải lần thứ nhất. Có lẽ hôm nay sau một chuỗi giận dài Quân cảm động quá đó thôi. Quân không thêm nghĩ nữa. Quân chắc lưỡi nhủ thầm để Thoan tới rồi ta sẽ tùy cơ ứng biến mà đối thoại. Phải nhìn vào đôi mắt sương khói của Thoan, phải nghe rõ từng nhịp gõ cửa Thoan ta mới có hứng... nói. Chưa chừng tới lúc đó ý tưởng tuôn ào ào nói còn không hết, không kịp. Nghĩ như thế và Quân yên chí ngắm trời ngắm mây, cảm thấy mình là kẻ nhàn du hạnh phúc nhất trần gian.

Thời gian theo lá rụng qua mau. Quân nôn nóng lật tay coi đồng hồ hơn mười lần rồi, chưa thấy Thoan tới. ba giờ, ba giờ rưỡi, bốn giờ. Quân nện mạnh gót giày trên nền đá, hung hăng bực bối tựa con cạp bị nhốt trong chuồng. Mặc dù trời lạnh lạnh, trán Quân cũng lấm tấm những giọt mồ hôi làm duyên. Răng Thoan không tới? Thoan bệnh? Thoan cảm cúm thương hàn? Thoan bị xe cán? Thoan định cho ta đớp thịt thỏ? Thoan cho ta leo cây? Quyên cũng chẳng thấy tăm dạng. Quân thoản thoắt nhẩy ba bật một lên cầu thang, lên lầu Ngũ Phụng.

Hoang vu. Hoang vu và hoang vu. Bốn phía cây cối cột kèo âm thầm không có ma nào hết. Hoang vu đổ dầu vào ngọn lửa giận phừng phừng trong lòng Quân.

Quân bước tới chỗ hôm trước Quyên và Thoan ngồi thộn mặt đọc giòng chữ viết bằng phấn trắng trên vách gỗ:

«Xin lỗi anh Quân. Thoan đã khăn gói bỏ đi về quê ngoại nghĩ lễ quốc khánh rồi. Tui bị nhức đầu sổ mũi nên không tới được. Quyên».

Bao nhiêu lời dự định sẽ nói tiêu tan. Bao nhiêu hình ảnh đẹp vẽ trong mộng tưởng hóa thân làm mây khói. Quân đứng sững in hệt chàng Từ Hải đứng chết trân giữa trận mạc. Quân tức tưởng chừng máu không thêm chảy về tim nữa. Quân giận tới nỗi chân run mắt mờ choáng váng muốn té cái rằm nằm thẳng cẳng. Quân không té. Quân hung hăng đưa tay xóa dòng chữ đáng ghét, nghe lòng chùng xuống sát đất; lòng nặng cơ hồ đeo ngàn cân đá. Thoan đã cho ta ăn thịt thỏ. Chắc chắn Quyên và Thoan giờ ni cười khúc khích nghĩ ta đang «quê một cục» ở đây. Món thịt thỏ được làm ra với dự mưu trước. Hai con nhỏ thiệt quá quắt. Con gái là chúa xạo. Thoan đã về quê ngoại? Thoan đã theo tiếng gọi nông thôn bỏ phố phường rồi. Thoan về ngoại cuốc đất trồng khoai, trồng đậu nuôi tằm trong mấy ngày lễ để mong quên ta hay răng?

Thoan xa mặt mũi cà cưỡng rồi, biền biệt rồi. Quốc khánh nghĩ tới 7 ngày lặn. Quân bỗng thấy oán ghét bộ giáo dục đã ấn định cho học trò nghỉ Quốc khánh 7 ngày. Phải chỉ nghỉ một ngày hoặc hai ngày thì Thoan sức mấy có đủ thời gian khăn gói quả mướp «trốn» Quân tận quê ngoại xa vời vợi!

Lần trước về ngoại Thoan nhặt cho ta hai ngọn lá vàng cất làm kỷ niệm, chắc lần ni nàng gói một cục đất, một cục cứt chó cho ta?

Quân nghe đặng chát cả cổ họng, lơ lảo đưa mắt nhìn mái lầu Ngũ Phụng nghĩ tới lầu ni xây lâu đời quá, răng chưa chịu sụp quách đi cho rồi(?)

Quân trở về nhà lòng buồn không biên giới. Buồn man rợ, buồn quắt quay. Bữa cơm tối Quân ăn hai chén, uống ngụm nước trà rồi vào phòng đóng kín cửa. Quân cho đèn, mở ngăn kéo lấy pho TƯƠNG TƯ KINH ra «tụng». Những giòng kinh đã tuôn ướt đầm tâm hồn thể phách Quân đêm nhớ Thoan vô cùng. Pho kinh Quân nuôi ý định sẽ viết thành nhiều bản để đời cho lũ con cháu sau này, lỡ chúng nó thất tình thì đem ra đọc để giải khuây, để quên lãng. Kinh chuộc tội loài người, kinh đánh thức kêu gọi «tính bần thiện» nhân loại đã có Phật viết Chúa viết, nhưng kinh cho tình yêu chưa ai viết cả, ngoài Quân. Đáng hãnh diện lắm chứ. Nhưng sao đêm nay những lời kinh thoát tục ấy dường như vô hiệu, thúc thủ trước nỗi buồn chất ngất của Quân. TƯƠNG TƯ KINH trở thành tro trena và chết cứng, vô nghĩa và xuẩn động dưới mắt Quân. Không chần chờ tiếc nuối, Quân vô nát, xé toang pho kinh ra làm nhiều mảnh rồi tắt đèn, lên giường đắp chăn trùm kín đầu.

Cơn buồn cơ hồ muốn biến thành cơn sốt đốt cháy thịt da. Quân bỗng thấy nhớ chiếc hộp thiếc, nhớ những kỷ vật Thoan đã trao thời nào. Thời

nào, vâng, thời nào. Hình như xa xôi lắm rồi. Quân tướng như mình đã gặp Thoan đầu từ tiền kiếp và, chuyện tình đã từ cái tiền kiếp rã mục, nghìn trùng ấy.

Quân nhắm mắt mừng tượng Thoan đang đi đứng mơ hồ bên đời nương quê ngoại nàng. Thoan lẻ loi Thoan có buồn không? Con gái, thật khó hiểu và bí mật. Quân bỗng thấy Thoan kỳ dị, tất cả mọi đũa con gái trên mặt đất này đều kỳ dị.

Đêm yên tĩnh. Tiếng ru con từ nhà hàng xóm vẳng sang nghe rầu thú vị ruột; mặc dù nội dung lời ru thật dí dỏm và khôi hài:

Ấu ơ... Thương em không dám vô nhà
Đi ngang trước ngõ hỏi gà bán không?

Quân nghe như người hàng xóm đang hát trêu mình. Giọng ru lại hạ trầm xuống:

Ấu ơ... Nhà em có bụi mĩa mừng
Có con chó dữ xin đừng chớ vô.

Quân nghĩ nhà Thoan không có bụi mĩa mừng, không có chó dữ rặng mình không dám vô? Quân bị cuốn lỏi vào giọng ru ầu ơ rười rượi, lòng vui buồn quá nửa.

Ấu ơ... Hôm qua anh đến viếng nhà
Thấy anh vét chảo thấy cha vét nồi
Thấy em tựa cột liếm môi
Anh tưởng con chó anh lùi tránh xa

Quân cười hắt hắt tung chăn ngồi dậy. Không ngờ tiếng ru con của bà Cả Tồn bên hàng xóm lại có ma lực gấp ngàn lần TƯƠNG TƯ KINN. Quân cảm thấy lòng thơ thới hân hoan. Tại rằng ta không tới viếng nhà Thoan? Phải tới, phải tới cho Thoan hoảng vía kinh hồn. Phải tới, hiên ngang đây công bước vào nhà cho dù chị của nàng dùng súng carbine nhân dân tự vệ bắn nát óc ta. Ý tưởng Quân thật táo bạo. Đã có lần Quân đòi tới nhà — dĩ nhiên Quân chỉ nói phét — Thoan dọa chị Duyên sẽ dùng súng carbine nhân dân tự vệ hạ Quân ngay tại chỗ. Không biết chị Duyên có súng thật không? Quân mỉm cười tưởng tượng nét mặt hốt hoảng của Thoan lúc thấy Quân anh dũng bước vào nhà. Nhưng liệu ta tới đột ngột, Thoan chưa chuẩn bị tinh thần, con nhỏ dám chết giặc lắm. Tới nhà rồi ta làm chi? Tới ngồi teo lại bằng con cà cuống. Quân lim dim mắt nhìn trần nhà mơ mộng rồi Quân quyết định lấy giấy viết một « tâm thư »:

« Cái xương sườn cụt yêu dấu của anh,

« Món thịt thỏ xào lăn Thoan gửi ở lầu Ngũ Phụng anh đã ngậm ngùi nhai nuốt hết. Món thịt thỏ thiếu vị tinh, tiêu ớt, xì dầu đắng nghét chát ngậm. Đáng tội anh lắm ».

« Anh cực lực lên án và thù ghét Bộ quốc gia giáo dục đã cho học trò nghỉ lễ quốc khánh tới bảy ngày, bảy ngày em khăn gói gió đưa về cuộc đất

trông khoai dưới quê ngoại là bảy ngày anh sống dở chết dở. Em biết rửa không hở cái xương cụt yêu kiều, ngoan cố, quá khích của anh? »

« Thôi nghe, giận nhau khá lâu rồi, quá đủ rồi, đủ cho anh hốc hác ho hen rồi, làm lành lại đi. Vừa ném sơ sơ mùi vị của tương tư vài tuần anh đã tổn tới già. Chắc Thoan cũng có ném chút chút tương tư rồi phải không? »

« Bữa ni anh hẹn một lần nữa, lần nữa thôi. Không tỏ thiện chí là coi như tình ta biến thành hư không. Anh không thêm dọa, anh nói thiệt đó. Chúng ta sẽ không gặp nhau trước cổng trường hay tại nhà Thoan ».

« Đừng vội hốt hoảng và ngắt xiu. Anh sức mấy dám vô nhà. Không vô, không phải sợ chị Duyên dùng súng carbine hạ đo ván như có lần Thoan dọa, mà vì, vô nhà ngưng thấy mờ! Anh sẽ chờ Thoan bên ngoài hàng rào. Nếu hết giận rồi thì Thoan « làm ơn » mở cánh cửa sổ bên phải thì Thoan « làm ơn » mở cánh cửa sổ bên phải của phòng học Thoan ra cho anh thấy anh... mừng. Nếu Thoan còn giận ôm ấp thì cứ đóng cửa sổ im ỉm. Và, chúng ta sẽ coi nhau như người đưng ».

« Anh sẽ tới vào đêm 15, hồi 9 giờ dù trời mưa hay bão ».

« Thư bắt tận ngôn. Nhớ thương cao hơn trời, rộng hơn biển »

Anh; Hoàng quốc Quân ».

Viết xong, Quân hút liên tiếp hai điếu thuốc, gạt gù thưởng thức những lời lẽ bi tráng của tờ « tối hậu thư » một cách thích thú. Quân gấp thư bỏ vào chiếc bì trắng tinh. Quân sẽ nhờ Minh Hương tới tận lớp học của Thoan đưa cho nàng khi nàng chấm dứt chuyến ngao du quê ngoại trở về.

tạm kết

Đêm bí mật gửi những nụ hôn giá băng tới những chồi non vừa trảy nhú. Đêm liên hoan ca múa cùng bày âm binh rước đuốc qua trùng điệp ngọn cây. Đêm thơm những giọt mưa trên tóc em và đêm thấp sáng chuỗi chuỗi hạt sương long lanh cuối hồn anh. Đêm, có cái gì vừa rơi vừa lả, có cái gì vừa nức nở — hình như là giọng hồ cầm.

Mưa nghiêng qua bầu trời tối đọng đủ thương yêu của tiết mùa. Mưa chao lượn từ phương đông lướt êm qua phương tây rùng rùng trùng trùng ngọc. Mưa khiêu vũ trong vườn nhà ai quá biếc. Mưa tơ xanh. Mưa trên sân cửa phủ. Mưa phai trên mặt thành và, mưa reo hò huyền não trong tim Quân. Mưa bối rối đong đưa dưới chân Quân. Mưa đưa chàng qua cầu tới chỗ hẹn.

Chân theo mưa mà đi. Lòng theo mưa phơi phới. Đêm reo vui cuối ngõ ngách tâm hồn nào thật xa thật hun hút. Mưa mát lạnh tóc và mưa đắm ngọt môi. Mưa đầu ngõ đợi.

(Còn nữa)

ca
khúc
biển

TRONG MỘT THOÁNG ẸM ĐỀM NÀO ĐÓ, TÂM HỒN BÉ nhỏ bồng vang lên những đờng tơ kỳ diệu. Ôi những cung đàn thánh thót ngân dài, nó làm em chợt nhớ đến khung trời cát trắng ngày xưa, và kỷ niệm ôi trùng trùng điệp điệp kéo về. Hình như đôi mắt bé con hơi ướt rồi đó nhé, nhưng vẫn cảm thấy một cái gì êm ả, đắm thắm vang nhẹ trong lòng... Trên bãi biển đầy cát trắng những tiếng cười rộn rã vang lên từng chập, em nắm tay Hạ Di chạy đua, trong khi đó Tiểu Phụng và Cầm Hạc ngồi đào hang dã tràng. Chạy hoài cũng mệt, em và Hạ Di đến ngồi cạnh hai nhỏ kia nhìn ra biển. Biển chiều nay thật đẹp, những gợn sóng xanh biếc (xanh thật xanh như đôi mắt của con Mi Meo nhà em đấy). Làm sao nói được hết tất cả những xôn xao, triu mến, bàng khuâng khi em nghĩ về biển bây giờ nhỉ. Biển thay đổi hoài như những người tình muôn mặt.

Có lúc biển hiền như một bà mẹ, sóng vỗ đắm thắm, dịu dàng, những lúc đó bé bồng có một mơ ước thật điên cuồng là giá mình được nằm trên những lượn sóng đó nhỉ. Nằm và nhìn lên bầu trời vàng ủa của buổi chiều, nhắm mắt lại, thật khẽ, thật im lìm như không muốn khơi động những gì khác trong ý nghĩ ngoài biển. Nếu có thể, em xin một lần được nhắm mắt vĩnh viễn trong tiếng sóng vỗ rì rào quen thuộc.

Nhưng cũng có lúc biển hung dữ, biển gầm thét, biển bạo cuồng, biển đưa từng ngọn sóng lên cao như muốn xóa tan đi tất cả những chướng ngại vật trước mắt, bầu trời lúc ấy thì xám xịt. Em muốn bật khóc khi nhìn biển vào những ngày như thế. Tâm hồn bé con vốn nhiều yếu đuối, mẹ chẳng thương bảo thế là gì. Nhưng dù vậy, mẹ chẳng dám chọc cho bé con giận đâu, em mà giận thì mấy luống hoa của mẹ trồng trước nhà thế nào cũng bị nước mắt cuốn trôi đi. Vả lại mẹ cũng yêu biển như bé vậy cơ. Mẹ yêu biển vì bố là người của biển, người của trùng dương bát ngát bao la. Có thể nói, biển chiếm một phần quan trọng trong đời sống của bố cũng như mẹ. Bố chẳng bao giờ xa biển được, chiếc lồng son gia đình tuy ấm cúng, vòng tay mẹ tuy dịu dàng nhưng đối với bố còn thua màu biển xanh êm mát. Bố thương mẹ, thương em, thương đôi mắt của mẹ mỗi lần bố ghé về nhà. Đôi mắt đen, sâu thẳm thẳm, trong đó bố đọc được

cả một tâm hồn đa cảm, một tình thương yêu sâu đậm, nhưng biết làm sao bây giờ, bố còn có đời sống của bố, cuộc sống vẫy vùng mà bố đã mơ ước từ ngày còn đi học. Rồi một ngày kia, tình yêu bố dành cho biển được thể hiện một cách hoàn toàn nhất, đó là khi bố nằm xuống vĩnh viễn trong lòng đại dương xanh thẳm. Chắc bố hài lòng lắm phải không bố? Chỉ tội cho mẹ. Bố biết không, ngày chú Hải đến báo tin, mẹ lặng người không nói được một tiếng, tình yêu của bố và mẹ còn nồng nàn quá bố ơi.

Mẹ đứng sững như thế thật lâu rồi ngồi xuống bên chiếc dương cầm (cây đàn bố mua cho mẹ kỷ niệm ngày cưới ấy mà). Mẹ lặng lẽ ấn tay trên phím ngà, từng âm thanh vang lên nghẹn ngào. Mẹ đàn bản « Nghìn trùng xa cách », bản nhạc bố thích nhất ngày xưa đó bố.

... Nghìn trùng xa cách, người đã đi rồi, còn gì đâu nữa mà tiếc hờn người... người đi, đi thật rồi mẹ ơi. Dáng gầy guộc của mẹ ngồi bên phím đàn buồn ảo não, mẹ cứ ngồi mãi như thế mái tóc dài xõa xuống vai mềm, lặng lẽ trong buổi chiều đang chậm chậm đi xuống bên ngoài kia cửa sổ chiếu ánh vàng vọt vào chỗ mẹ ngồi. Không bao giờ con quên được buổi chiều hôm ấy bố ơi. Mẹ không khóc một tiếng, không một giọt nước mắt, không một tiếng thở dài. Không ai hiểu mẹ cả, chỉ có em hiểu và em nghe rõ cả những tiếng tí tách của nước mắt đang nhỏ trong tim mẹ. Những giọt nước mắt thắm lặng, đau xót, thương yêu, tiếc nuối, ôi biết làm sao nói hết ý nghĩa của những giọt nước mắt thắm... Thấy em cứ ngồi ngẩn ngơ mãi, Hạ Di kéo tay em đứng dậy — Bọn mình về thôi, trời sắp tối rồi đấy. Bọn đưa đi chậm chậm trên bãi cát, đi trên dấu chân của những người đi trước, chẳng hiểu trong tram nghìn dấu chân ấy có dấu chân nào của bố không nhỉ?

Bây giờ, em đã xa vùng trời dấu yêu ấy, xa biển, xa rừng thông, xa nụ cười hồn nhiên của Tiểu Phụng, Hạ Di và Cầm Hạc. Ngày ra đi, em không khóc, chỉ cảm thấy một giọt nước mắt rơi nhẹ trong lòng mà mãi cho đến hôm nay, dù đã qua bao nhiêu nỗi buồn, hưởng tất cả niềm vui, em vẫn chưa bao giờ tìm lại được giọt nước mắt lặng lẽ đã rơi xuống một lần trong trái tim đau xót ngày xưa.

VÀNH KHUYÊN

ngậm
ngùi

CHỊ A, LONG NHIÊN EM THƯƠNG CHỊ VÔ CÙNG —
người con gái của Đà Lạt ngọt ngào mùi thông mới — Chị
đã sống một đời ngấn ngùi nhưng hạnh phúc vô cùng.
Bây giờ chị đang làm gì bên phương ấy? Có nhớ những
ngày dưỡng bệnh ở Đà Lạt không chị? Ừ! làm sao quên
được Đà Lạt có nắng hanh vàng buổi chiều; có sương
phủ đầy hồ Thủy tạ buổi sáng cho vừa lạnh đủ để nhớ
người, cho ta ngây ngất. Đà Lạt còn có rừng thông vi vu
mời gọi, thác Cam Ly trắng xóa một vùng; có quán cà
phê nho nhỏ mà chị đã đến đó với T. Lần đầu tiên và
cũng là lần cuối cùng phải không chị? — Áo măng tô
sậm, mái tóc dài e ấp ngang lưng, hai con mắt mệt mỏi
chị đã ngồi đó uống với T một ly cà phê và cười bằng
hai con mắt long lanh lệ ứa. Ngần ấy thứ là thôi chấm
dứt một hẹn hò, một gặp gỡ. Chỉ giản dị đến thế sao chị?
Rồi chị thanh thản ra đi. Đà Lạt ngậm ngùi. Đà Lạt đau
đớn. Hoa anh đào rụng lá tả. Đà Lạt buồn bã tiễn đưa.
Và T nữa, ngày ấy hẳn người đau đớn lắm. Chị đã xong
một kiếp người. Đã thành thơ bên kia đời sống, chỉ riêng
T xót xa cay đắng. Gặp nhau lần đầu, tiễn nhau lần cuối
hạnh phúc mà tan tác vô cùng. Thiên đàng mà địa ngục
nên T hệt hăng, chơi với. T nhớ Đà Lạt những chiều gió
reo vang lời tình tự. Nhớ buổi sáng đi lui thủi đến hồ
Thủy tạ uống một ly cà phê để đợi chị. Thế mà chị nhàn
nhả ra đi không kịp một lần tái ngộ để T tay vẫy trong
sương ngỡ ngàng như mộng ảo. Hai mươi bốn tuổi chị
còn cả một quãng đời thanh xuân để bay nhảy sao hai
con mắt đen tuyền ấy thản nhiên khép lại. Đà Lạt không
còn gì đáng yêu sao chị? không còn gì đáng yêu sao chị?
Không em tin chị vẫn yêu Đạt Lạt vô cùng bởi ở đó còn
trăm nghìn quyến rũ cũng như em ao ước làm một chuyến
viễn du để được đến nhà Thủy tạ uống một ly cà phê
đen, nhìn những gợn sóng nhấp nhô trên mặt hồ, ngắm
mát tóc chị dài e ấp ngang lưng che gần khuất gương
mặt chỉ còn thấy hai con mắt chị sáng long lanh — đôi
mắt đã giam hãm T như một thứ ngục tù kiên cố nhất —
Nhưng đã lỡ rồi, đời đời sẽ không còn dịp nào thực
hiện điều mình muốn. Cái gì ở bên kia quyến rũ chị?
Em ngạc nhiên, em thắc mắc. Mỗi lần nhìn T đứng một
mình trên bãi biển em muốn khóc vô cùng.

Đà Lạt sẽ không còn gì hết khi mất chị. Cả đời sống
T cũng vậy Em đã nhìn thấy như thế. Từ nay chắc chắn

T sẽ không về Đà Lạt nữa đâu mà sẽ chôn mình ở Rạch
Giá đêm đêm đứng một mình ở bãi biển nhìn sóng nhấp
nhô mà ngẩn ngơ đau đớn.

Chị đi đã yên đời chị. Còn T, còn em làm sao với
quảng đời còn lại chúng ta sinh ra như để đuổi bắt nhau
như trò chơi trẻ con đi loanh quanh rồi vẫn trở về khỏi
điềm với những uối ngu ngơ kỳ lạ. Nhưng có phải những
ngu ngơ kỳ lạ ấy chính là chất liệu nuôi dưỡng tâm hồn
chúng ta nên đến một lúc nào đó tự nhiên ta dừng lại
và cảm thấy mệt mỏi, chán chường cái đam mê đau
thương cuồng dại ấy thì chúng ta sẽ chết hay thật ra chỉ
sống bằng một thứ hình bóng khác ẩn náu trong đời
sống chúng ta còn linh hồn sẽ phiêu lãng đến một nơi
nào đã tìm thấy những bình yên cho mình.

Nhưng chị ạ, dù biết Đà Lạt chẳng còn gì em cũng
muốn qua đây một lần nhìn con đường đã đưa chị vào
nghĩa trang; thăm khu dưỡng bệnh mà T đã tả. Biết
đâu ở đó em lại tìm được ý nghĩa sống cho đời mình.
Và T nữa, hãy về đó một lần để thấy rằng hạnh phúc
thì mong manh vô cùng như sương khói đầu ghềnh mà
đau khổ như một tên phù thủy đời đời đeo đuổi bên ta
chỉ có thể dứt bỏ khi nào nắm xuống yên nghỉ vĩnh viễn
ở một nơi nào đó thôi T ạ!...

NGUYỄN THỊ LỆ

• • • • •
tư tưởng

— Tương lai có cái phiền là nó đến trước khi người
ta có thì giờ dọn mình để sống với nó.

ANDRE GIDE

— Trước tòa án lương tâm, chúng ta chỉ gọi những
nhân chứng cho bên bị mà thôi.

FRANCOIS MAURIAC

— Ái tình thú vị hơn là hôn nhân, cũng như đọc tiểu
thuyết thích hơn đọc lịch sử.

CHAMJORT

— Muốn có 1 ý niệm về cuộc đời và con người ta
phải đã từng đi tới tận bờ của sự tự sát hoặc tới tận
ngưỡng cửa của sự điên rồ ít ra cũng 1 lần.

H. TAINÉ

— Kẻ can đảm là biết sợ hãi nhưng chống lại sự sợ
hãi.

NIETZSCHE
Thanh Vân ghi

CỬA TIỆM BÁN TỪ CÂY KIM
ĐẾN CHIẾC PHI THUYỀN

chữ viết

Các nhà khảo cổ cho rằng văn tự xưa nhất là một lối văn tự tiết hình (cunéiforme : hình cái nêm) gốc tích ở Sumer vùng Mésopotamie cách nay khoảng 50 thế kỷ. Trước đó, các giống người ở hang vồn đã biết khắc những dấu ghi lên đá, lên vỏ cây; nhiều bộ lạc thổ dân Mỹ đã có lối văn tự vẽ hình (pictographie). Sau đó, người ta sáng chế ra lối tượng hình (idéographie) như ta còn thấy ở những chữ khâu (miếng), nhật (mặt trời), thủ (tay)... trong chữ Hán ngày nay. Cuối cùng mới đến cách viết theo vần (écriture syllabique) mà tự dạng không còn liên hệ gì đến nghĩa chữ nữa và chỉ phụ thuộc ở giọng đọc để ghi âm giọng đọc mà không còn vai trò nào khác. Nhưng chiều hướng tiến triển ấy, đi xa dần với mục đích sáng kiến ra văn tự xưa kia đã không tồn tại được; bởi vì những ngữ căn (radicaux) được

dùng lâu đời dần dần gắn chặt với ý nghĩa nhờ phản ứng theo điều kiện, rồi trong sự kết hợp, biến thái để làm nên những chữ (mots) mới, nó vẫn giữ nguyên hình mà không lệ thuộc thanh âm nữa. Bởi đó mà văn tự có lịch sử lâu dài chừng nào thì lại có nhiều chữ viết không theo giọng đọc chừng ấy, như trong tiếng Pháp, những chữ như doight, temps, psychotechnique... mang nặng các căn ngữ Hy Lạp không liên hệ gì đến cách phát âm nữa mà chỉ để gợi lại cái ý nghĩa đã gắn liền với căn ngữ từ xưa. Trong những ngôn ngữ lâu đời ấy người ta không còn viết theo đúng thanh âm nữa mà chính là theo ý nghĩa: nếu cần viết paon, pan, hay pend hoặc voix, voie, voit, vois, hay voient là theo cái nghĩa của chữ ấy trong câu chứ không phải theo giọng đọc mà thôi. Cho nên, dù có viết theo lối ghép vần, chữ viết ngày nay cũng phải đi tìm làm cho được cái vai trò của nó khi mới được phát minh là tượng hình, tượng ý hơn là ghi âm.

PIANO

các bạn có biết ?

Người duy nhất còn sống sót sau khi đã từ trong bụng của một con cá voi chui ra là một thủy thủ săn cá voi tên James Bartley. Hồi ấy vào năm 1891, ở quanh vùng đảo Falkland miền Nam Đại Tây Dương. Nhóm thủy thủ đã bắt được một con cá voi nhưng bị nó làm đắm chìm xuống. Bartley bị mất tích. Nhưng đến hôm sau, khi người ta mở bụng cá voi mới thấy anh ta nằm trong bao tử. Anh ta bị điên và chỉ hoàn hồn lại trong 3 tuần sau.

cologne.

Cologne là một tỉnh của Đức, nằm bên bờ sông Rhin có 800 ngàn dân.

Cologne chỉ là một tỉnh nhỏ nhưng rất danh tiếng; ở đây chế tạo một loại nước hoa đặc biệt rất thơm. Loại nước hoa này được cả thế giới biết đến.

Từ đó danh từ « Eau de Cologne » (nước chế tạo ở Cologne) đồng nghĩa với nước hoa. Vì chỉ có ở Cologne mới chế tạo được thứ nước hoa ấy.

thắng cuộc bất đắc dĩ.

Chuyện này xảy ra trong một trường đua ngựa ở Gia Nã Đại cách đây vài năm. Một viên cảnh sát kỵ binh áo đỏ cỡi ngựa ra sân đua giúp một con ngựa khó tính trong lúc khởi hành. Đến khi được lệnh khởi hành, con ngựa của viên cảnh sát hốt hoảng và dong theo đoàn ngựa đua. Mặc dầu chủ nó cố trì kéo lại, nhưng rốt cuộc tới mức ăn thua, nó được sắp hạng nhì chỉ thua một con ngựa quán quân nổi tiếng nhưt ở Gia Nã Đại có một cái đầu !

KYM THOA

học trong piscine

Hiện nay nhiều xí nghiệp ở bên Đông Kinh phát minh ra loại giấy riêng để in sách, loại giấy này có thể chịu đựng được sự thay đổi của thời tiết.

Trên thực tế, những cuốn sách này dùng để đọc dưới nước. Vậy là các bạn vừa tắm, vừa đọc sách rất tiện lợi cho người ham học, cũng như ham bơi lội. Thật là thời nguyên tử có khác.

MINH TUẤN (Hòa Lạc)

kiến vàng và bạn vàng

NHẬT NGUYỄN (Đà Nẵng) Tuổi Ngọc không có bán lẻ từng số cũ, mà bán nguyên bộ, mỗi bộ 10 cuốn. Các số báo bạn thiếu ở vào bộ 2 và 3.

ÁO VÀNG (Huế) Đã lâu lắm sao không có tin tức chi vậy. « Mùa Áo Vàng » rồi đó, phát phôi cho thiện hạ choá mắt đi chứ. Vẫn tiếp tục gửi báo cho kẻ tương tư « cầu Sông Hương » ?

LỆ HÀ (Huế) Hà « luận » về « người yêu » của KV coi bộ... nặng kí quá nhỉ. KV đã mòn cả 6 chân, rụng cả 2 râu mà vẫn chưa tìm được « người yêu lý tưởng » đó thôi. Viết cho KV nữa đi, thư của Hà nổ dòn hơn súng AK.

NGÔ THỊ XUÂN (Nha Trang) mới lục được thư của cô gửi từ... năm ngoái. Mong rằng ở TN số 53, số Đệ Nhất Chu Niên, có hẳn đứng chụp hình cười toe cùng với anh em tòa soạn để tặng cô.

ĐIỀM (Mỹ Tho) Thân KV bé nhỏ, chả bỏ đi đâu xa được nên đề [nghị] của Điềm kẻ như huê. Thôi, ta kết bạn với nụ cười đi. Cười cho sập luôn cửa tiệm Chạp Phô. Thế mới dzui.

tính làm sao

Tám Phệ dất con đến nhà Xã Xệ.

— Ông Xã, chớ ông cần con tôi bây giờ ông phải tính làm sao ?

Xã Xệ : Bây giờ tôi cho phép con ông cần lại chớ tôi... là huê.

NGUYỄN THỊ NHƯ NGÂN

kiến vàng ơi !

hãy gửi cho KV
câu mà bạn hỏi ai
cũng bị chê là ngớ
ngẩn

HỎI : Kiến vàng ơi ! « Mệnh phụ phụ nhân » là gì vậy kiến vàng ?

TRƯƠNG HỒ NGUYỄN

ĐÁP : Mệnh phụ phụ nhân là các đấng đàn bà chuyên xúi chông buồn lậu, tham nhũng, hối lộ, thụt két... Và cũng là các đấng đàn bà luôn luôn ngồi cửa sau để chờ người đội mâm quả, xôi gà... tới.

HỎI : Kiến vàng ơi ! Khi ra đường bị dân hái « tán », mình phải làm gì nhỉ ?

TÂN UYÊN (Đà Nẵng)

ĐÁP : Cứ để cho thiên hạ tán, tán cho thơm tuổi học trò như ta tán tiêu cho vào tô miến gà. Có cười duyên thì cười khe khẽ thôi, và hãy to mắt để khỏi dẫm nhảm vũng nước. Nhớ thỉnh thoảng cấu tay mình một cái để khỏi say mà tỉnh táo tiếp tục nghe thiên hạ « ca ». Khi chàng ca dứt, ta bảo, anh ca hay hơn Tùng Lâm nhiều.

HỎI : Kiến Vàng ơi ! Còn bé tại sao không biết yêu hở kiến vàng ? bé thì bé vẫn có trái tim đó chứ !

VƯƠNG NHƯ P.N.

ĐÁP : Có trái tim là có rung động và biết yêu, đúng thế. Hồi bé trái tim ấy yêu cha yêu mẹ, anh chị em, bạn bè, thầy cô... Nhớ lên trái tim ấy yêu... thiên hạ, KV cũng không hiểu nổi tại sao trái tim lại dở chừng thế. Chuyện trái tim KV cũng vẫn còn đang hỏi trái tim mình đấy thôi.

dùng !

Một bà vẽ chân dung tại nhà một họa sĩ danh tiếng. Ông chồng đến xem.

Họa sĩ xoa tay :

— Ông nhìn xem, chân dung bà nhà giống như đúc, chỉ còn thiếu có tiếng nói,

— Ấy ấy, ông đề vậ tốt hơn !
MI EO HUƠNG

đám cưới ngẩn ngui nhất thế giới

Câu chuyện đám cưới hy hữu sau đây đã xảy ra tại thủ đô Ma ni. Chủ rể tên Ramonousi 65 tuổi và cô dâu tên Espevanza Manapat 45 tuổi.

Đám cưới họ mới cử hành được 30 giây đồng hồ, chú rể quá cảm động động chỉ mới thốt được 1 câu « tôi sẽ yêu nàng suốt cả đời » thì ngã lăn ra chết dưới chân vợ mới cưới. Theo kết quả cho biết thì chú rể đã qua đời vì mắc bệnh tim. Tân giai nhân quá đau lòng đã khóc ré lên và ngã lăn ra theo. Nên biết đây là lần đầu tiên cô Manapat đi lấy chồng còn chú rể thì đây là lần thứ hai cưới vợ.

đại hội bọm nhậu

10.000 bọm nhậu đã họp đại hội ở Los Angeles (Hoa Kỳ) để nhất quyết chữa bỏ rượu. Sau buổi tiệc có... 5000 người say lướt khướt.

(HẠNH Suu tầm)

thật thà

— Cô giáo hỏi một em mới xin vào học :

— Em mấy tuổi ?

— Dạ sáu tuổi.

— Sanh tại đâu ?

— Thưa cô, ba em dặn cái gì không biết thì hỏi cô ạ.

KIM THOA (Đ.N)

diễn tích các tên tháng dương lịch

JANVIER : (Anh : January tháng Giêng) Tháng của thần Janus. Theo thần thoại La Mã, thần này cai trị loài người được thái bình, thịnh vượng nhất. Hiện bên Ý còn đền thờ của ngài. Niên lịch La Mã xưa tháng này là tháng 11.

FÉVRIER : (Anh : February, tháng Hai) Tháng của thần Februus, theo thoại La Mã. Niên lịch xưa, tháng này là tháng cuối cùng năm để riêng cúng thần Februus và làm lễ cho người chết. (Nên còn gọi là thần chết)

MARS : (Anh : March, tháng Ba) Tháng dành cho thần Mars (thần chiến tranh) theo thần thoại La Mã, (Tức thần Arès của Hy Lạp). Niên lịch La Mã xưa tháng này là tháng đầu năm.

AVRIL (Anh : April, tháng Tư) không có diễn tích. Tên đặt theo chữ Aprillis của La Mã. Là tháng hai của niên lịch La Mã xưa.

MAI : (Anh : May, tháng Năm) không có diễn tích. Là tháng ba của niên lịch xưa bên La Mã.

JUIN : (Anh : June, tháng Sáu) Đặt theo tên của thần Junius, một vị thần của La Mã. Theo niên Lịch La Mã xưa, tháng này là tháng tư.

JUILLET : (Anh : July, tháng Bảy) là do tên Julius Coesar, tức Hoàng đế Jules César của La Mã ; Vì sinh trong tháng này nên lấy tên ông đặt cho tên tháng. Xưa, bên La Mã tháng này là tháng 5.

AOUT : (Anh : August, tháng Tám) Tháng này dành riêng tặng cho Hoàng đế Auguste của La Mã. Tức tháng 6 của niên lịch La Mã xưa.

SEPTEMBRE : (Anh : September, tháng Chín) không có diễn tích. Tức tháng bảy của niên lịch La Mã xưa.

OCTOBRE : (Anh : October, tháng Mười) Do chữ La Mã Actanus, thứ tám. Nên nó là tháng 8 hồi xưa của La Mã. NOVEMBRE : (Anh : November, tháng Mười Một) Do chữ La Mã Novembre là tháng 9 của niên lịch La Mã.

DÉCEMBRE : (Anh : December, tháng Chạp) Do chữ La Mã December. Theo niên lịch La Mã xưa, tháng này là tháng 10. TẠ VĂN SĨ (suu tầm)

những cái số dách.

— Sông Amazone (Hoa Kỳ) đã được điều chỉnh lại và đoạt chức sông dài nhất thế giới. Hơn sông Nil 30 dặm.

— Con mèo mập nhất thế giới là con Gigi ở Anh cân nặng 19 ký đánh ngã kỷ lục năm 1969 của con Clauz ở Cựu Kim Sơn nặng 18 ký.

— Đại học Calcutta « nhân mãn » nhất thế giới với 196.257 sinh viên ghi danh.

— Kẹt đường nhất là Hương Cảng vì nếu tất cả xe của đảo này ra đường cùng một lúc thì khoảng cách giữa các xe chỉ còn 1 thước rưỡi.

— Ned Maddrell ở đảo Manx, 93 tuổi là người duy nhất còn sống nói tiếng mẹ đẻ là tiếng Manx.

NGUYỄN THỊ NGUYỆT NGA (ghi)

MÙA HÈ RỰC RỠ TRONG

PHƯỢNG VÍ

truyện tình thơ mộng nhất của môi mắt học trò do « học trò » DUYÊN ANH viết.

viện bảo tàng bướm

Bác sĩ Volcheski ở thành Varsovie (Pologne) xưa nay vẫn nổi tiếng là tay thích chơi bướm bướm đã tạ thế. Lúc sinh thời bác sĩ có lần bỏ ra đến cả ngàn đồng bạc mua một con bướm bướm để làm một viện bảo tàng. Trong chúc thư bác sĩ có nói hiện mình có lập ra một bảo tàng bướm bướm, trong đó có tới sáu vạn rưỡi con nay xin tặng thành phố làm kỷ niệm. Trong viện bảo tàng độc nhất có rất nhiều con bướm bướm đẹp và quý. Một nhà du lịch Mỹ đã hỏi mua bằng số tiền là 5 vạn đô la Mỹ, song chánh phủ Pologne nhất định không chịu bán.

SA HOÀI NHUẦN (sưu tầm)

đội mũ

Các bạn có biết rằng cách đội mũ biểu lộ tính tình con người? Ta tìm hiểu xem các bạn nhé.

— Đề một vành mũ hơi nghiêng về một bên: người thông minh và có tính tình tốt.

— Nếu nghiêng quá về một bên: người có tinh phóng đãng, kém đứng đắn.

— Mũ hất ra sau: các bạn phải coi chừng con người này keo kiệt lắm đấy.

— Đội mũ thẳng băng trước trán: người thực thà nhưng lại hơi kém thông minh.

— Đội sụp mũ xuống tận mũi: người thuộc loại quá tử mỹ và quá đứng đắn.

NGUYỄN THỊ MINH TUYẾN

tài thiện xạ

Trước khi qua V.N một số sĩ quan Mỹ nọ phải qua một cuộc thi bắn súng lục. Có một Thiếu úy, tinh thần rất hàng nhưng tài nghệ thì con

số không. Bắn suốt buổi chiều đều trật lất, anh ta mới hỏi vị sĩ quan phụ trách:

— Liệu kém như tôi có khỏi qua V.N không?

— Khỏi đi thì không chắc, chứ khỏi về thì chắc như đinh đóng.

KYM THOA

khoe

Trong một buổi party, có một cô bé sửa soạn, chưng diện nhất, nhưng chẳng ai chú ý đến cô cả. Mọi người cắm cúi ăn, và hát. Cô bé cứ đưa cánh tay có chiếc đồng hồ vàng óng ánh lên để xem giờ, cốt ý khoe chiếc đồng hồ vàng ấy. Nhưng mọi người vẫn phớt tỉnh ãng lã. Cô bé tức quá la lên:

« Trời ơi! nhà gì mà nực quá đi mất, chắc là tôi phải cởi phăng chiếc đồng hồ vàng này ra quá!!!

ĐOÀN TUYỀN

cao hay lùn thì thông minh?

Báo « Parisien Libéré » ở Pháp cho biết, Bác sĩ Ivan cho rằng xưa nay thiên hạ tin tưởng người lùn thông minh hơn người khổng lồ là sai lầm! chính bác sĩ cũng cao tới 2m19 và đã từng chiếm được nhiều bằng cấp về vang ngoài văn bằng y khoa bác sĩ hiện có.

Bác sĩ đưa ra nhận xét rằng: nếu Voltaire, Lei Boug Aristote, Napoléon, César. Wilson đều nhỏ thó, thi Goethe, Lamartine, Pasteur Beethoven, Alexandre Dumas lại to con.

Cũng xin nói thêm là: từ một thế kỷ nay, kỷ lục khổng lồ về tay Kalamus người Hòa Lan cao những 2m83 Còn người lùn nhất thế giới là một người Do thái tên Ajlées Hillany chỉ đo được 38 phân tây.

LÊ VĂN KỶ TAM (sưu tầm)

NGUYỄN TUẤN ANH

THẢO (Huế)

1— Thoá Pommade Hirudoid, uống Vitamine C, Rutascol mắt sẽ bớt thâm quầng.

2— Bơi lội, nhảy và leo dây, dinh dưỡng bằng cá, thịt, sữa sẽ giúp cho cơ thể tăng trưởng theo chiều cao. Và chẳng tuổi cháu còn nhỏ, cháu sẽ còn lớn chừng 10 năm nữa mới hết. Nên uống thêm Calcigénol hay Vitamínérals.

VÂN (Sadeç)

Chú nghĩ rằng chứng nhức đầu và mệt mỏi của cháu do sự suy nhược tổng quát, thiếu máu gây ra và khi mệt mỏi như vậy học bài làm sao thuộc?... Phải cố gắng tránh táo bón ăn ít đồ mỡ, ăn nhiều rau và tráng miệng bằng đu đủ, Uống Stimutonyl hay Revitalose C, Dolviran và chích Eparxina B12 hay Strychnal B1 Fort. Mong cháu sớm tìm lại được nguồn vui sống.

XUÂN ANH (Gia Định)

1— Cháu bị suy nhược tổng quát

đấy. Tạm uống Solucamphre gouttes, stimutonyl và Génatropine gouttes cho đỡ ra mồ hôi tay. Phải chụp ngay 1 hình tim phổi.

2— Tạm uống Calmalone Plus hay Néalgyl hoặc Pyrèthane gouttes để bớt nhức đầu. Nhớ tránh táo bón.

TRẦN ĐÌNH BÁ (Tân Định)

1— Tâm thần bất an thường hay đưa đến những mộng mị khi ngủ. É-panal (5), Méprobamate (Probate) có lẽ sẽ giúp cho giấc ngủ hàng ngày của cháu thoải mái hơn.

2— Génatropine gouttes có tác dụng làm giảm bớt mồ hôi tay.

3— Suy nghĩ nhiều tất nhiên không tốt, cũng y như bất cứ điều gì thái quá. Thể thao, đọc sách đứng đắn, giải trí lành mạnh như xem ciné võ hiệp, lịch sử rất có lợi cho cháu.

LÊ QUỐC VŨ (Phan Rang)

1— Thờ hỏi nhiều quá cháu ạ. đừng trách oan chú nghe! Tim yếu, thiếu máu hay huyết áp thấp thường hay bị xây xâm mặt mày. Tạm uống Coramine, Hépatrol, Bromanautine vì chích Hept-A-Myl xem sao.

2— Uống Phénergan, Griséfutine và thoá Pommade Cortoderm sẽ bớt ngứa. Nhớ báo kết quả cho chú biết.

VŨ HUYỀN (Quảng Ngãi)

1— Cháu có thể mua tinh chất bào thai (Extrait Embryonnaire) hay tinh chất nhau (Extrait Placentaire) để uống và chích thêm Bépanthène để tìm kiếm 1 mái tóc huyền óng ả.

2— Chú nghĩ là bộ máy bài tiết nước tiểu của cháu hoặc trái tim bị đau yếu nên mới có hiện tượng mắt lúc 1 mí lúc 2 mí vì bị sưng. Tạm uống Tonicardine và Urosiphon.

Cảm ơn cháu nhiều về những lời khen ngợi quá nồng nhiệt làm chú ngượng và đỏ mặt!..

BÙI THỊ THỤY NHƯ

Trái cây thường thường đều bổ, cháu có thể dùng chuối, cam, mãng cụt, mãng cầu ngoài đu đủ. Muốn mập và cao thêm ngoài việc tập luyện thể dục, thể thao hàng ngày (bơi lội, leo và nhảy dây) còn phải chú trọng tới việc dinh dưỡng: thịt, cá, trứng, sữa và uống thêm dầu cá thu, Vitaminerals, Extrait-Embryonnaire (tinh chất bào thai) hay Extrait Placentaire (tinh chất nhau).

Tại sao cháu lại không thể trở thành Nữ Bác Sĩ trong tương lai nếu đó là ý muốn thiết tha được phục vụ những đồng loại đau khổ vì bệnh tật?.. Hy vọng 9, 10 năm sau sẽ được hân hạnh nhận cháu là đồng nghiệp.

LÊ ĐÌNH NIÊN (Saigon)

Cháu tạm uống dầu cá viên (Moruton), Strychnal B1 Fort, và chích Extrait Placentaire trong 01 tháng liền xem sao.

NGUYỄN VĂN THỌ (Cam ranh)

Dịp nào về Saigon cháu ghé 418 Hồng Thập Tự, Trụ sở của Hội Đồng Quốc Gia Y Sĩ Đoàn nhờ cô Thơ ký cho biết địa chỉ của 1 B.S. chuyên về nhãn khoa, cháu sẽ vừa ý ngay. Luật lệ hiện hành cấm chú không được làm việc đó, nên chú phải tôn trọng. Thông cảm nhé!

TRẦN VĂN LIÊM (Qui Nhơn)

Rất đông thanh niên nam cũng như nữ mắc phải chứng bệnh của cháu. Chỉ có 1 cách chữa duy nhất đó là ý chí của mình. Cố gắng loại bỏ những tư tưởng đen tối, giải

trí lành mạnh bằng sách báo đứng đắn, tiêu thuyết anh hùng lịch sử, chơi thể thao (đá bóng, bơi lội) và nhất là cẩn thận trong việc chọn bạn để giao du. Mỗi tối nên uống 2 viên thuốc an thần như Pertranquil.

HÀ LAM (Biên Hòa)

1— Theo cháu tả, đúng là triệu chứng của bệnh trĩ đấy cháu ạ! Trước hết phải tránh táo bón: ăn ít thịt, cá, ăn nhiều rau và đu đủ. Kiêng ớt, hạt tiêu và đừng vui bạn bè mà uống la de. Phải uống Opo-Veinogène (2 ống / 1 ngày) hay Intrait de Marron D'inde (3 lần / 1 ngày mỗi lần 100 giọt), thuốc cầm máu (Emostar: 3 lần mỗi lần 1 muỗng lớn, Varemoid (5 viên mỗi ngày) và bóm Pommade Préparation H vào hậu môn.

2— Glutalam, Cervotonic giúp cho trí óc minh mẫn. Pyrèthane làm bớt nhức đầu ngay.

3— Cao và nặng như thế ở tuổi cháu chẳng có gì là quá đáng. Đừng lo. Bạn bè họ đùa chút xíu cho vui, thể thôi!

TRẦN ANH TÀI (Gò Công)

— Tác dụng của rượu khi vào máu làm cho da mặt và tứ chi đỏ lên, tim đập mạnh. Đó chỉ là 1 trạng thái sinh lý bình thường. Tốt hơn hết là đừng nên tập uống rượu nữa. Bỏ ngay được càng tốt.

— Hay bị hồi hộp, tim đập nhanh có thể uống Cardioritmon Epanal hay Passiflorine và chích Hept-A-Myl sẽ bớt.

HỒ VIỆT THẢO (Tuy Hòa)

Cháu mua ngay Extrait Placentaire để uống và chích Bépan Thénè trong ít lâu, tóc sẽ bớt rụng.

NGUYỄN THẾ

thập tự quân

Xin cho biết Thập Tự Quân vào thời Trung Cổ là gì? Do ai thành lập? Để làm gì? nơi xuất quân? quân lính thuộc dân tộc nào? năm thành lập? họ làm được gì, lợi hay hại?

TRƯƠNG LÊ (Phan Rang)

Thập Tự Quân (les Croisés) là những người công giáo Âu Châu tham gia các cuộc Thánh Chiến (Les Croisades) thời Trung Cổ vào những thế kỷ XI, XII, XIII nhằm chiếm lại Thánh Địa Jerusalem lúc đó bị đế quốc Hồi giáo đóng giữ. Những người tham gia đều khâu dấu thánh giá (thập tự) trên áo, nên người ta gọi họ là Thập Tự Quân.

Có tất cả 8 đoàn viễn chinh Thập Tự Quân.

Khởi sự các cuộc Thánh Chiến là do Đức Giáo Hoàng Urbain II đề xướng tại Cộng Đồng ở Clermont vào năm 1095.

Cuộc Thánh Chiến thứ nhất kéo dài 3 năm (1096-1099). Đoàn Thập Tự Quân chia làm 2 cánh. Cánh thứ nhất kém tổ chức và kém được huấn luyện tác chiến do Pierre l'Ermite chỉ huy,

bị quân Thổ Nhĩ Kỳ tàn sát tại vùng Tiểu Á (Asie Mineure).

Cánh thứ hai, tổ chức và gồm những chiến sĩ tinh nhuệ người Pháp, Đức, Ý đánh bại quân Hồi giáo tại nhiều tỉnh và chiếm lại được Jerusalem năm 1099. Họ lập Vương quốc Jerusalem.

Về sau Jerusalem lại bị bao vây hoặc bị quân Thổ chiếm lại khiến các giáo dân không được tự do thăm viếng Thánh Địa. Và mỗi lần như vậy, các vua chúa Âu Châu lại tổ chức các Đoàn Thập Tự Quân đi giải vây hay chiếm lại Jerusalem, nhưng hầu hết đều thất bại. Trong 7 cuộc Thánh Chiến về sau, chỉ có đệ tam và đệ lục Thánh Chiến vào cuối thế kỷ thứ XII và đầu thế kỷ thứ XIII là đạt được kết quả tương đối khả quan.

Trong cuộc đệ tam Thánh Chiến (1189 — 1192), Richard Coeur de Lion chiếm được đảo Chypre và ký hòa ước với Quốc vương Saladin với sự thỏa hiệp để giáo dân Công giáo được tự do thăm viếng Thánh Địa.

Trong cuộc đệ lục Thánh Chiến (1228-1229) Frédéric II thương thuyết với quốc vương Ai Cập và dành được quyền cai trị Jerusalem trong 10 năm. Năm 1244, người Công giáo thất trận ở Gaza và từ đó trở về sau mất vĩnh viễn Thánh Địa.

Các cuộc Thánh Chiến của Thập Tự quân chấm dứt năm 1291.

tristan và iseut

Xin cho biết sơ qua về tác phẩm « Tristan et Iseut », tác giả, ngày xuất bản?

YẾN LOAN (Cần Thơ)

1) 'Tristan và Iseut' là thiên tình sử bất hủ của Âu Châu viết thời Trung Cổ.

Đó là huyền thoại về mối tình say đắm giữa Tristan và Iseut trong khung cảnh hoang dã, hùng vĩ của những vùng Á Nhĩ Lan, Cornonailles và Bretagne (thuộc Pháp) của giống người Celtes.

Tristan mồ côi từ nhỏ được chú là vua xứ Cornonailles nuôi từ nhỏ. Lớn lên Tristan trở thành một hiệp sĩ tài ba. Nhà vua không muốn lấy vợ vì muốn để cháu là Tristan nối ngôi. Nhưng các kẻ nịnh thần ghen ghét với Tristan, nhất định khuyên nhà vua phải lấy vợ. Để chừa lòng họ nhưng cũng vẫn giữ nguyên ý định của mình, nhà vua đặt điều kiện khó khăn là chỉ cưới người thiếu nữ nào có sợi tóc hung đẹp tuyệt trần mà một con én bay qua sẽ đã đánh rớt lên vai nhà vua. Nhưng Tristan đã từng thấy thiếu nữ có bộ tóc đẹp như vậy. Đó là công chúa Iseut xứ Á Nhĩ Lan. Và Tristan tình nguyện đi tìm người đẹp cho chú.

Vượt biển sang Á Nhĩ Lan, gặp đúng lúc xứ này bị một con khủng long tàn phá, vua Á Nhĩ Lan phải hứa sẽ gả công chúa Iseut cho nhà hiệp sĩ nào giết được ác thú — Tristan xáp chiến dữ dội suốt một ngày trong rừng mới giết được con khủng long, và xin hỏi Iseut cho vua Cornonailles. Trên thuyền về xứ, Tristan và Iseut uống lầm phải liều thuốc ái tình mà Hoàng Hậu Á Nhĩ Lan định dành cho vua Cornonailles vì Iseut uống trong ngày cưới để hai người suốt đời yêu nhau thắm thiết. Iseut trở thành Hoàng Hậu Cornonailles, nhưng nàng và Tristan vẫn lén lút yêu thương nhau bất kể mọi trở ngại. Chẳng bao lâu, chuyện đổ bể, hai người bị vua bắt phải chịu tội hỏa thiêu — Tristan và Iseut trốn vào rừng sống cực khổ, nhưng bù lại họ được hưởng những giây phút thảnh thơi của một mối tình mạnh mẽ hơn cả sự sống, chết. Một hôm nhà vua bắt gặp hai người đang ngủ dưới bóng cây. Thấy cảnh tiều tụy, xác xơ của

cặp tình nhân, nhà vua cảm thấy thương hại hơn là hận thù. Ngài lặng lẽ bỏ đi sau khi đổi nhẫn cưới của ngài với Iseut. Khi thức dậy, biết nhà vua đã rộng lượng tha chết, Tristan và Iseut hối lỗi quyết căn rằng, nhịn khổ già từ nhau, Iseut trở về nhà vua còn Tristan thì vượt biển sang Bretagne. Muốn dứt khoát, Tristan lấy vợ ở Bretagne (cũng tên Iseut), nhưng liều thuốc ác nghiệt khiến hai người dù xa mặt nhưng không thể cách lòng. Tristan thỉnh thoảng vẫn lén lút về Cornonailles, khi thì cải dạng người cùi, khi thì đóng vai kẻ điên khùng, để đôi khi lén nhìn được bóng dáng người yêu. Một ngày kia Tristan bị thương nặng trong một đấu ở Bretagne. Vết thương bị độc và chỉ có Iseut (người yêu) mới có thể trị khỏi. Chàng cho người sang Cornonailles mời Iseut sang cứu; nếu thuyền trở về treo khăn trắng trên ngọn buồm tức là có đem theo Iseut, nếu treo khăn đen tức là không. Iseut đến quá muộn và chết vì buồn khổ bên xác người yêu.

Một hai người sát bên nhau, cạnh một nhà thờ. Từ hai bên mộ, hai cây mọc lên, cành lá như cuốn lại với nhau và, mỗi khi bị cắt đi, lại mọc lên um tùm hơn...

2) Huyền thoại Tristan và Iseut được lưu truyền tại hầu hết các nước Âu Châu. Nhưng viết ra thành truyện là nhờ các thi sĩ Pháp thuộc thế kỷ XIII. Có rất nhiều người viết lại, nhưng có giá trị nhất là những truyện thơ của Bérout và của Thomas. Tập thơ của Bérout còn tìm được hơn 4.000 câu kể lại phần giữa của cốt truyện. Của Thomas người ta tìm được khoảng 3.000 câu kể lại đoạn cuối. Về sau, dựa vào những tài liệu tản mát khác, Joseph Bédier soạn lại để viết thành văn xuôi, « Roman de Tristan et Iseut ». Gần đây (1937), André Mary cũng dựa vào vào những tài liệu trên để viết cuốn « Tristan et Iseut ».

Buổi chiều đỏ bóng mát thênh thang xuống con ngõ cư xá. Chung quanh tôi bây giờ là khoảng không gian lồng lộng mây giăng. Hiu quạnh vô cùng những con sóng muộn phiền âm thầm dựa nhau về làm bão trong tim. Sao thỉnh không nổi buồn chợt mệnh mang cho tôi vọng tưởng nhiều đến bóng dáng trầm lặng của người thanh niên xa lạ đó. Và có lẽ tình yêu đã khơi nguồn trong tôi từ đây. Tôi như hụt hẫng trong vùng khói sương bồng bềnh ảo giác, chỉ cảm nhận mơ hồ một nụ cười thắm trầm, một đôi mắt độ lượng bao dung. Chuối ngày vô tư đã thật sự đánh mất từ hôm nào, để thay vào đó tôi hiểu gì là một nỗi buồn — Ôi phải chăng tôi quá vụ vợ lãng mạn để cứ hoài mơ tưởng đến khuôn mặt lung linh sương sớm ấy? Mày kính gọng nâu, tóc bồng xỏa nhẹ trên bờ trán rộng và tia mắt ấm cương nghị.

Làm sao tôi có thể quên được, hờ người yêu mến.

Những lần nhìn dáng người đứng hờ hững bên triền sông nhỏ lặng lẽ, hai vai gầy guộc dưới vuông áo laine cổ lọ, tự nhiên mà tôi bằng khuâng không tưởng. Tôi kể làm sno hết nỗi xuyên xao tràn ngập trong tâm hồn mình, khi tôi bất chợt bắt gặp bóng dáng rõ ràng thương yêu đó — cùng với tiếng hát trầm ấm dạt dào của buổi chiều mùa đông nào xưa, trời giăng mắc mưa bay,

Từ lâu tôi vẫn không một chút hoài nghi hay đắn đo khi cho rằng, thời gian sẽ làm cho tôi quên được những gì tôi không muốn nhớ. Nhưng hỡi ơi, nào có phải như thế. Nghĩa là hiện hữu, ngày tháng chỉ có đọng nơi tôi những nhớ nhung khắc khoải đưa tôi về ngọn nguồn bờ bãi cơn sầu mê. Thời gian đó, tôi bắt đầu bỏ quên sách vở nằm buồn bã trên mặt bàn học, để ngồi uơng mơ dệt mộng bên khung cửa vuông, dù vẫn nhớ cuối năm này tôi thi. Chao ơi sao nổi lần nghĩ tới thi là tôi thấy chán ngán mà buồn chi lạ. Như tự bao giờ, tôi vẫn thích ngồi trên bậc tam cấp thềm nhà và thả vừng mắt trông tìm những đỉnh cây trơ vơ in hình trên nền trời tím nhạt. Hay khoác áo đi lang thang trong những chiều vắng nắng, nghe âm vang tiếng bước chân mình dẫm xao xác trên lá vàng khô, và hát thầm thì cho riêng mình nghe.

« Có đường phố nào vui, cho ta qua một ngày. Có sợi tóc nào bay trong trí nhớ nhỏ nhoi. Không còn. Không còn ai, ta trôi trong cuộc đời... » Chợt đứng tôi nghe buồn ray rứt đến chùng lòng. Tôi nhớ người. Nhớ như chưa

một lần biết nhớ, và hồn tôi bỗng khóc không ngờ. Ôi hạnh phúc, nỗi an vui, tất cả với tôi là khoảng cách muôn trùng diệu vợi, không thể tìm tới bằng vòng tay học trò. Nhiều lúc tôi muốn « nhả gió chiều » nỗi lòng u uẩn của tôi đến tận phương trời xa vời ấy, người có thấu chăng? Nhưng tôi đành lặng câm chịu bất lực, để nỗi buồn gậm nhấm trái tim hồng sứt máu. Huế với Sài Gòn nghìn trùng khói sương mà tôi thì bé nhỏ quá. Suốt một đời có lẽ chỉ biết sống thật mỏng muôi cho kỷ niệm. Dù mai sau theo con nước nọ dòng có làm bờ mi u uất nòng cay. Thi kỷ niệm vẫn nguyên vẹn là kỷ niệm, chưa thể phối pha quên lãng.

Tôi nhớ vô cùng những sớm mai chủ nhật thức dậy muộn, nằm vùi mặt xuống gối khóc âm thầm mà lòng thì rất đổi ngu ngơ. Hay những chiều ngồi u sầu ngắm mưa giăng mờ khuôn cửa kính thư viện, như chiều nay, người yêu dấu à! Tôi mừng tượng thấy bóng người thoáng hiện đâu đó sau làn mưa trắng mỏng. « Nói cười như chuyện một đêm mơ ». Ý tưởng này khiến tôi cảm thấy chua xót, chua xót vô ngần. Bởi người thì xa xôi lắm người có bao giờ biết đến tôi? Nhưng hiển nhiên là tôi đã yêu người « crazy love » với tuyệt đỉnh ước mơ dẹt trong thuở đầu đời tuyệt đẹp. Thật đẹp đơn thuần và giản dị, tôi yêu câu hát « lời thề là nhưng cơn mưa ». Ôi những bóng mưa hạnh phúc một đời đánh đổi bằng sự thao thức kiếm tìm trong mê mõi, mà sẽ không một lời ân hận hay than phiền nào cả. Phải thế không tôi?

Buổi tối, thành phố như chìm lặng dưới trái tim tôi rã rời một nỗi

buồn rầu ngầy ngất. Trời về khuya gió lộng sắt se. Trong cơn mưa bay lất phất còn sót lại của một ngày sắp tan, tôi bỗng nghe thêm chút hương khói đậm nồng sưởi ấm lại đôi môi đã mềm bao nhung nhớ. Nhưng quanh tôi chỉ còn là bóng đêm ngun ngút, thứ bóng cơ hồ như biến thành một phiến lưới rộng, úp chụp lấy tâm hồn thế phách tôi. Cho tôi không thể đừng nhớ gì. Thôi quên đi Th. Vàng Tôi đang nhủ lòng cố gắng để mà quên. Quên đi vương trời êm ươm chín nhánh sầu. Quên đi âm hưởng đồng vọng của những lời ca « phúc âm buồn » triền miên, triền miên...

Rất bàng khuâng tôi nhìn ngày tháng trôi dần trên những dấu tay xuôi. Mùa hạ rồi mùa thu. Bây giờ là mùa đông. Trái tim phiến muộn tôi vẫn nhức nhối từng cơn đau dài buốt bởi ướt mềm nỗi nhớ. Đã bảo lòng tôi rất khó người quên. Mà ngấm ngùi thay đóá hồng tình đầu của tôi lại nở đúng vào mùa thắm lặng. Nên khuôn mặt đó, dáng dấp đó, tôi vẫn không thể quên nổi — chắc chắn là thế — Xa xót khôn ngần những giọt nước mắt vẫn dài làm ướt mi từng chiều quanh hiu. Trời ơi! Đau đớn cho tôi — Làm sao nói được tình tôi — khi đó chỉ là tình trong mộng. Tôi đang nắm trong tay một khối ngọc đau thương của cuộc tình Trương Chi Mỵ Nương ngày nào. Quên đi ư? Sao nữa. Vứt bỏ ư? Tôi nào dám. Bởi cho cùng, mọi sự chọn lựa đều bao hàm một ý nghĩa khổ đau thuần nhất. Giọt nước mắt lại âm thầm vụn vỡ quanh mi, khóc cho tình tôi tồn thờ rồi cũng vỡ tan theo một ngày; người có hiểu? Là hết. Thôi chẳng còn gì. Hãy cố an ủi với lòng sẽ người ngoài sầu nhớ. Xin tình yêu đầu đời hãy ngủ yên trong ngăn kéo của linh hồn và trí tưởng tôi. Cho mãi mãi đến thiên thu trong yêu thương với vợ không cùng, hình bóng người vẫn hoài là bóng mát tuyệt vời về tôi quên đi những phiến toái của đời sống.

VẾT CHÂN

DƯ TÂM

Tháng ba trời bỗng nhiên trở lạnh, như muốn tiếp nối lại những ngày đông cũ; lá trên những cành cây khuynh diệp cao cũng lại chết và rụng thêm. Trời lạnh lạnh, ban đêm đi ngủ, phải đắp chăn kín mít và đốt lò sưởi cho ấm, dù đã phải mặc ba bốn cái áo len và xoa tóc cho ấm cổ.

Buổi chiều, vừa mở cửa sổ, là đã bị gió thổi lạnh buốt, thấu cả xương, làm phải đóng vội vàng rồi ôm lấy vai suýt xoa, nhìn anh Ngụy ngồi hút thuốc cạnh lò sưởi và con chó Lilas nằm ở đó gác mõm lên một cây củi khô cháy dở lặn ra ngoài lò đã tắt ngúm.

— Lạnh hả?

Anh Ngụy bắt chợt hỏi. Em cười, so vai, le lưỡi.

— Chao ơi, muốn biến thành cây nước đá người.

Anh Ngụy vẫy con chó.

— Lilas, đến đây.

Con chó kêu ư ư trong cồ họng, vẫy đuôi chạy lại gần, nằm dưới chân anh Ngụy lim dim đôi mắt.

— Khi nào có mèo anh Ngụy cho em nhé, em sẽ đặt cho nó tên Maimi.

— Ừa.

Em cười, nhìn sang tấm lịch, thứ bảy, làm cái gì bi giờ nhỉ, em quay lại.

— Anh Ngụy này,

— Gì?

— Tại sao nhà trường lại chia cho lớp em cái thời khóa biểu dị kỳ quá, ngày thứ bảy lại nghỉ, chẳng hiểu để làm gì.

— Để đi biển, đi phố chứ gì.

Em nhăn mũi, cười:

— Eo ui, em không bao giờ dám nhìn những ngọn sóng lớn đánh vào bờ, ghê lắm, cứ sợ nó cuốn đi mất thôi.

— Thế thì đi phố.

— Xi, trời mưa, đi về cho bệnh ấy à, họa may diên chẳng.

— Thế thì thôi ở nhà ăn bánh, ngâm kẹo và đọc báo cho đỡ buồn.

— Anh ác như ông phù thủy tóc đỏ.

Và em bỏ đi, đến bên cửa sổ thấy những ngọn gió đi qua mang theo những vụn nước bám đầy trên ấy, có vài giọt nước lán dài. Anh Ngụy hình như đã trông thấy nên giả vờ.

— Giống như những giọt nước mắt.

Em bật cười. Ừ giống đấy chứ, nhưng chả có ý nghĩa gì hết, muốn lần lúc nào thì lần thôi, và em cảm thấy mỗi giọt nước mắt là mang mỗi một linh hồn. Anh Ngụy chợt hỏi :

— Khuyên uống sữa nhé ?

Rồi không đợi em trả lời, anh đẩy ly sữa sang, em đón lấy hớp một ngụm rồi gác lên thành đá nhô ra ngoài lò sưởi.

— Cho ấm một tí tí.

Và em cười.

— Em có giống một con lật đật nào đó không nhỉ ?

Anh Ngụy cười.

— Có thể lắm chứ.

Em mơ mộng.

— Bi giờ biển có còn nổi sóng không hở anh ?

— Có lẽ còn.

— Em muốn nhìn những cánh chim bay qua đó.

— Khuyên mau thuấn quá.

Và anh nói tiếp.

— Thôi vào thay đồ ra đi ciné với anh.

— Phim gì ?

— Phim gì hay thì xem.

— Lỡ không có.

— Cũng đi.

Em cúi xuống vuốt đầu con chó Lilas, vội vã.

— Giữ nhà dùm ta, ta đi tí nhé !

Em chạy vội vào thay đồ và ra đi, trời đã mưa tự khi nào. Anh Ngụy cho xe ra cổng và chạy vòng vòng một chặp rồi mới dừng trước một rạp thường trực, anh quay lại.

— Khuyên đợi anh tí tí nhé.

Em gật đầu, qua màn mưa đục, thấy chậu cúc nhà ai nở hoa vàng hoe...

... Đi ciné về, vừa mở cửa, đã thấy Lilas nằm ngay trước cửa, em cúi xuống bế Lilas vào lòng. Và nhìn sang tờ lịch : thôi nhé ! Giã từ mi ngày thứ bảy buồn tênh. Rồi mở cửa vào phòng thả lẩn con chó Lilas trên thảm nhà.

... Em thức dậy và nhìn ra ngoài cửa sổ ; ánh đèn đường đã lẩn sau sương mù vàng nhạt và nghe âm thanh của từng cơn gió đi ngang, mang theo những chiếc lá khô xoắn tít đập vào cửa kính nghe lộp bộp. Bất chợt em nghe tiếng thở dài của chính em, âm thanh lạ tai không quen thuộc như hơi thở, như nhịp tim đập trong lồng ngực mỗi ngày.

Giờ này chắc anh Ngụy vẫn ngủ khò và biển đã thôi làm dữ (bởi vì em không nghe âm thanh của từng cơn sóng đánh vào ghềnh đá được gió mang đi) em chợt nhớ đến vết chân, dù sao gió cũng thổi lấp đi mặc dù sóng sẽ chẳng xóa tan để muôn đời bãi cát chẳng hằn sâu vết tích của những vết chân.

Em cười buồn và quay trở lại, nghe âm thanh của than củi nổ lộp bộp trong lò.

Nguyên tác : VACANCES ROMAINES của IAN HUNTER
và WILLIAM WYLER • Bản viết văn : HOÀNG HẢI THỦY

Chàng tới đứng tay lên thành sắt bên cạnh nàng, nhìn xuống khu phố bên dưới. Chàng cũng thích cảnh sắc của khu này, nơi cư ngụ của những người nghệ sĩ và thương dân, những học giả và những người thợ máy. Cuộc sống ở đây bình dị và dễ dãi hơn mọi nơi mà chàng đã sống trong cuộc đời phóng viên phiêu bạt. Người ở đây nói nhiều hơn, cười cũng nhiều hơn, dễ thân nhau hơn và cũng dễ cãi nhau hơn. Song những cơn cãi nhau chỉ thoáng qua rồi lại hòa thuận. Ở đây có nhiều nắng vàng và cũng nhiều trăng xanh, nhiều bóng cây và nhiều tượng đá. Mai đây, khi nào phải rời nơi này chắc chắn chàng sẽ nhớ nhung...

— Ở đây vui lắm — chàng nói — Ở đây mọi người đều quen biết nhau. Người ở đây không lạnh lùng, xa lạ với nhau như người ở những thành phố lớn khác.

Nhưng hình như nàng công chúa không còn chú ý nhìn những cảnh hoạt động đang diễn ra dưới mắt nàng, nàng như không nghe cả chàng nói gì. Tâm trí nàng như đang bận rộn vì một chuyện gì khác. Khi nàng ngoảnh lại nhìn Hoàng Giang chàng thấy đôi mắt đẹp của nàng tràn đầy niềm u ẩn.

Ánh mắt ấy cho chàng phóng viên ý định của nàng trước khi nàng nói. Nàng quyết định rời bỏ chuyến đi này để trở về, nhưng nàng còn luyến tiếc. Chàng im lặng chờ đợi và sau vài giây do dự, nàng hẳn thờ :

— Tôi phải đi... Tôi phải về...

— Anne nói sao ?

— Tôi không thể bỏ đi được. Tôi chỉ chờ anh trở về để chào từ biệt anh.
Cờ hồng Hoàng Giang cũng se thất lại. Chàng cũng xúc động nhưng cố gắng trấn tĩnh để nàng công chúa khỏi thấy. Vì với chàng, không còn chuyện gì lớn bực, đáng cười hơn là chàng si tình nàng công chúa tuy rất gần mà vẫn rất xa này. Ở vào giữa thế kỷ 20 này, việc si mớ công chúa trong cung điện là một mơ mộng đã lỗi thời. Ngày xưa một chàng thanh niên thường dân có thể mơ trở thành phò mã, nhưng đó là chuyện ngày xưa, khi vua chúa còn nhiều, khi nước nào cũng có vua chúa. Hoàng Giang có thể viện lý do xúc động vì nếu Công Chúa Anne trở về sứ quán thật, chàng sẽ mất cơ hội thực hiện được phóng sự vàng về nàng. Song, thực ra, khi nghe Anne nói đến chuyện trở về, chàng không hề nghĩ đến chuyện làm phóng sự, chàng chỉ thấy buồn vì phải xa nàng.

Chàng gượng cười :

— Chào từ biệt tôi ? Sao lại từ biệt sớm vậy ? Chúng mình vừa mới quen biết nhau mà ? Ít nhất Anne cũng cho tôi được hân hạnh mời Anne đi ăn trưa nay với tôi chứ ?

Nàng buồn rầu :

— Rất tiếc. Tôi không có thì giờ.

— Anne có hẹn với ai chăng ?

— Tôi có hẹn với nhiều người lắm. Rất nhiều người.

— Chắc phải là những vụ hẹn gặp quan trọng lắm ?

Anne do dự. Nàng muốn nói rằng những vụ hẹn gặp đó chẳng có gì quan trọng với cá nhân nàng nhưng quan trọng với nhiều người khác, quan trọng cho quốc gia. Nàng không thể tới nước này như một thượng khách, một vị đại diện cho cả một quốc gia và bỏ đi chơi riêng một mình như thế này. Nàng thoát khỏi sứ quán để đi suốt một đêm đã là điều không phải rồi. Bây giờ nàng phải trở về, không về không được.

Hai người rời ban công để đi vào phòng. Việc di chuyển từ ngoài trời tươi nắng vào căn phòng còn bóng tối làm cho trái tim Ann se thất lại. Việc này như tượng trưng cho tình trạng rời cuộc sống tự do, bình thường như mọi người này để trở lại cuộc sống công chúa gò bó của nàng. Mí mắt nàng cay như có nước mắt ứa ra và nàng nói nhanh những lời cuối với Hoàng Giang, như sợ rằng nếu không nói ngay, nàng sẽ không còn đủ can đảm để nói :

— Cám ơn anh rất nhiều về sự săn sóc của anh đêm qua. Anh đã nhường giường cho tôi ngủ..

Hoàng Giang nhún vai :

— Có gì đâu.. Đó chỉ là việc thường.

— Có thể thường đối với anh nhưng với tôi, đó là chuyện rất quan trọng..

Giọng nói chân thành và sự xúc cảm của nàng công chúa hoàn toàn không hiểu chuyện đời bỗng làm cho chàng phóng viên cảm thấy hồ thẹn.

Chàng hồ thẹn vì biết lòng tốt của chàng không hoàn toàn tốt hẳn. Sự săn sóc đặc biệt của chàng có ý muốn lợi dụng thúc đẩy. Chàng tự bào chữa bằng cách nghĩ rằng đêm qua, khi đưa người thiếu nữ lạ nằm ngủ ngoài công viên về đây và nhường giường cho nàng ngủ, chàng chưa biết nàng là công chúa Anne, chàng cũng không hề nghĩ đến chuyện lợi dụng dịp may gặp gỡ ngàn năm một thuở này từ sáng nay.

Anne nhìn quanh gian phòng lần cuối. Cảnh vật này sẽ ghi đậm trong tâm trí nàng. Mai sau, mỗi lần nàng mơ mộng về cuộc sống tự do mà định mệnh không bao giờ cho nàng được hưởng, nàng sẽ nhớ lại khung cảnh này, căn phòng nhỏ với chiếc giường cũng nhỏ — tất cả mọi thứ ở đây đều nhỏ bé, xinh xinh nhưng sống động, nhưng có linh hồn, khác hẳn với cảnh rộng thênh thang nhưng vắng vẻ, vô hồn, lạnh lẽo của căn phòng thênh thang trong hoàng cung — Cảnh vật này và chàng thanh niên khoẻ mạnh, duyên dáng kia là những gì ra khỏi đây, Anne sẽ không bao giờ còn gặp lại.

Anne còn muốn hỏi chàng thật nhiều. Ngay cả cuộc gặp gỡ giữa chàng và nàng ngoài công viên đêm qua nàng cũng không nhớ. Nàng muốn biết chàng làm gì, chàng có những ước mơ gì ? Chàng nghĩ gì về nàng ? vv ... Nhưng nàng không dám hỏi, vì nàng biết nếu hỏi, chàng sẽ trả lời và việc ấy sẽ làm mất nhiều thì giờ, nàng không thể trở về ngay được.

Anne cầm chiếc sắc tay và cố gắng bước về phía cửa :

— An đi thôi. Một lần nữa, cám ơn Hoàng Giang nhiều lắm.

— Tôi muốn đưa An về.

— Không nên. Anh nên để An về một mình.

Nàng đưa tay. Chàng xiết nhẹ bàn tay mềm mại ấy với ý muốn đưa tay nàng lên môi hôn.

— Chào An. Hy vọng sẽ có ngày gặp lại An.

Nàng khép nhẹ cánh cửa lại sau lưng. Cánh cửa ấy mở ra khi nàng chưa bước tới được đầu thang lầu. Hoàng Giang gọi theo nàng :

— Tôi quên mất không dặn An. Ra khỏi nhà, An đi về tay phải sẽ ra phố chính. Đầu phố có trạm tắc-xi.

Thực ra, chàng không cần phải dặn dò điều ấy. Chàng chỉ lấy cớ để được nói thêm với nàng một câu, nhìn thêm nàng nửa phút đồng hồ nữa.

Và để được nhìn thấy nàng mỉm cười một lần nữa.

Nhưng nụ cười chàng, thấy nở trên môi nàng công chúa có những nét thật buồn. Nàng quay nhìn lại chàng nhưng không nói gì, chỉ bước vội hơn xuống thang. Chàng phóng viên nghĩ thầm : « Hình như nàng chưa muốn trở về. Mình để nàng trở về ngang là vậy... »

Và sự tiếc hận nổi lên thật mạnh trong lòng chàng. Hoàng Giang vịn vào lý do chàng là một phóng viên báo chí để biện minh cho ý muốn giữ nàng công chúa ở lại với chàng thêm một thời gian nữa: « Phóng viên báo chí phải tàn nhẫn. Đôi khi phải tàn nhẫn. Để vượt mất dịp may này mình chỉ còn có đường giải nghệ trở về làm thư ký đánh máy cho đến hết đời. Không thể được. »

Chàng chạy vội ra ban công nhìn xuống đường.

Anne đã xuống tới vỉa hè. Nàng đứng đó nhìn sang bên trái rồi nhìn sang bên phải, do dự như nàng không biết nên đi về phía nào. Nàng đứng đó, nhỏ bé, thanh thanh không khác gì cả trăm ngàn thiếu nữ đứng trên hè phố La Mã tươi nắng hôm nay nhưng dưới mắt chàng phóng viên, nàng sáng rực lên như nơi nàng đứng có một vầng hào quang bao bọc lấy nàng.

Rồi Anne bước đi. Nàng đi về tay phải như lời dặn cuối của chàng. Hoàng Giang nín thở nhìn theo. Chợt nàng dừng bước và chàng thấy nàng mở chiếc sắc tay. Tia hy vọng lóe sáng trong óc Hoàng Giang : « Nàng muốn đi tắc xi trở về nhưng nàng không mang tiền theo. »

Chàng xuống tới vỉa hè vừa lúc nàng trở về tới nơi. Họ nhìn nhau và cả hai cùng cười :

— Tôi cũng đi xuống phố có việc. An chưa về sao ?

Họ chỉ mới xa nhau có mấy phút nhưng khi chia tay trước đó cả hai người cùng không ai nghĩ đến chuyện chỉ vài phút sau họ lại gặp nhau. Nhưng nụ cười tắt đi trên môi An và nàng ngượng ngùng, lúng túng. Đây là lần thứ nhất trong đời nàng thấy cần tiền. Cần tiền và dùng tiền là một việc hoàn toàn mới lạ đối với nàng. Từ ngày nào tới giờ nàng chưa từng bao giờ phải tự tay dùng đến tiền, tất cả mọi vấn đề tiền bạc của nàng đều có người khác lo, kể cả một vài lần nàng vào thăm những nhà hàng lớn và mua vài thứ kỹ vật, bà bá tước cũng lo trả tiền thay nàng. Nàng chỉ việc lựa chọn. Và ngay cả khi lựa chọn nàng cũng không được tự do. Nàng phải nghĩ đến chuyện đừng mua quá nhiều, đừng mua quá nhiều, đừng mua những vật quá đắt tiền mà cũng đừng quá rẻ tiền. Nếu nàng quên, đã có bà bá tước nhắc nàng nhớ. Hôm nay, lần thứ nhất nàng đi trong một thành phố không có bà bá tước ở bên, và tuy là công chúa, nàng cũng hiểu rằng người ta, bất cứ ai, không thể đi lại được trong thành phố này mà trong người không có đồng bạc nào.

Ý nghĩ khi trở về tới sứ quán, việc làm đầu tiên của nàng là nhờ nhân viên sứ quán đem tiền và thư cảm ơn tới gặp chàng thanh niên này làm cho Anne thêm can đảm :

— Còn một việc nữa An cần anh giúp. Anh làm ơn cho An mượn... ít tiền...

Chàng vội vã móc ví :

— Xin lỗi An, lẽ ra tôi phải nghĩ đến chuyện An không có sẵn tiền lẻ đi xe.

Hoàng Giang cảm thấy tin tưởng trở lại ở ông Thần Hộ Mạng của chàng. Chàng có nhiều may mắn lắm và chàng không thể nào bỏ lỡ được cơ hội bằng vàng này, nghĩa là thế nàng chàng cũng giữ được nàng ở lại và thực hiện được phóng sự làm tên tuổi chàng nổi sáng. Bởi vì mọi điều kiện đều tỏ ra rất thuận lợi cho chàng : nếu sáng nay chàng không đụng chạm một trận với Quận Đốc Văn Kỳ, có thể chàng đã không biết người khách lạ của

chàng là công chúa và chàng đã không hỏi mượn tiền trước của Văn Kỳ. Nếu không biết, giờ này khi nàng hỏi tiền, chàng đã bối rối to. Bởi vì có rất nhiều ngày chàng phóng viên hào hoa này cũng không còn một đồng teng dính túi. Việc túng tiền và hết tiền kể cả việc tiêu hoang là tật chung của tất cả những chàng phóng viên trẻ tuổi nhà nghề ở cõi đời này.

Nhưng lúc này chàng đã có cả một ngân khoản lớn tới 500 đôla trong ví, chàng có quyền tỏ ra hào phóng :

— An cần bao nhiêu ?

— An cũng không biết nữa...

— An cần tiền đi xe, cũng có thể An cần đi chơi vài nơi trước khi về nhà. Vậy thì An cầm 1.000 lire đi... Xe tắc xi ở đây đắt lắm. Mỗi chuyến đi trung bình phải mất 190 lire đó.

— Khi về tới... nhà, An sẽ cho người đem trả tiền anh ngay. Địa chỉ nhà anh ở đây là... ?

— Số nhà 51 đường Margutta. An cứ nhớ 51 Margutta là được.

Chàng muốn nói tiếp: « là An có thể trở lại đây được », nhưng nói vậy, chàng sợ nàng nghi ngờ. Ít nhất, tâm lý chung của những nàng thiếu nữ, dù có là công chúa hay thường dân, đều không thích lắm khi thấy người khác biết trước việc các nàng sắp làm.

An nhắc lại :

— Hoàng Giang, 51 đường Margutta.

Nàng bỏ số tiền vào sắc tay và quay đi. Lần này nàng đi thẳng nhưng Hoàng Giang đã biết chắc là nàng sẽ không biến mất ngay được. Chắc chắn chàng sẽ thực hiện được phóng sự này, trừ phi số chàng là số ăn may và định mệnh an bài bắt buộc chàng phải giải nghệ phóng viên để trở về sống cuộc đời cạo giấy, gõ máy chữ đến ngày tàn của cuộc đời...

Chàng phóng viên viết vội tờ giấy gửi lại bà quản gia cho Vĩnh Xuân. Rồi chàng nhẹ gót đi theo nàng công chúa trên hè phố đông người.

chương chín

Anne đứng ở đầu đường Margutta giữa dòng người trôi cuộn như nước quanh nàng và không một ai chú ý đến nàng. Cảm giác không bị ai nhìn ngó, không phải giữ gìn từng nét mặt, từng cử chỉ, không làm đúng những động tác đã định sẵn, không đi đúng về một hướng, không bị một số người quan trọng vây bọc làm cho nàng công chúa choáng váng, ngán ngơ. Con người ta thật lạ, người không được ai để ý tới cũng buồn và người được để ý quá cũng khổ. Rất nhiều lần kể từ ngày tới kinh thành tình ái này Anne ao ước muốn được đi lẫn trong dòng người ở đây, bây giờ khi được đứng giữa nơi nàng ao ước, nàng lại thấy sợ.

Người đi đông quá. Ai cũng có vẻ ung dung, tự do và thần nhiên, hình như chỉ có mình nàng là bối rối. Trên vỉa hè đông người đi và ở dưới đường nhiều xe cộ. Xe hơi, có cả xe ngựa, lại có cả xe hai bánh và xe đạp. Nàng muốn đi qua đường sang vỉa hè bên kia, nơi có hàng cây dương và bóng mát thấp hấp dẫn, nhưng làm cách nào để đi qua đường mà không sợ bị xe hơi đụng ngã ?

Hồi nãy, khi chia tay với Hoàng Giang, nàng quyết định phải trở về ngay sứ quán. Nhưng buổi sáng này nắng đẹp quá, người ta vui quá và cuộc sống tự do thần tiên quá, Anne lại có ý muốn đi chơi trong thành phố thêm một lúc nữa trước khi trở về. Nàng biết rằng giờ này ở sứ quán, người ta đang náo động vì sự vắng mặt của nàng, rất có thể bà bá tước đã sụt sịt khóc và ông Đại Tướng Trưởng Phái Đoàn Tùy Tòng đang la hét khiển trách, đổ lỗi cho tất cả mọi người hoặc gửi công điện khẩn cấp về nước. Và nàng cũng biết rằng một khi trở về tới sứ quán là nàng sẽ suốt đời, không còn bao giờ được đi chơi một mình trong thành phố La Mã nữa.

— « Bây giờ hãy còn sớm. Chương trình dự định cho ngày hôm nay như vậy là không còn thực hiện được rồi... » — Một chú nhỏ tay cầm trái bóng đỏ đi chạm vào Anne. Chú nhoèn miệng cười như vừa để xin lỗi nàng vừa để khoe với nàng trái bóng bay trên tay chú, Anne mỉm cười đáp lễ chú và nàng tiếp tục nghĩ : « ... Chương trình hoãn lại một ngày chắc cũng không sao. Mình chỉ đi chơi hai tiếng nữa thôi. Một tiếng nữa thôi. Mình sẽ về tới sứ quán chậm lắm là trước 6 giờ tối nay... ».

Thành phố đông vui, hoạt động quá, nơi nào cũng có vẻ vui và hấp dẫn bước chân nàng. Nàng nên đi về phía nào đây ? Một chàng thanh niên đi tới và lạ lùng chưa, chàng này cũng mỉm cười với nàng. Chàng còn nghiêng đầu chào nàng nữa.

Trong vài giây, Anne ngỡ ngàng tưởng rằng tông tích của nàng đã bị người thanh niên kia nhận ra. Nhưng không một thanh niên khác đi tới và cũng mỉm cười với nàng. Anne hiểu rằng ở đây, người ta cười và chào nhau bằng nụ cười, bằng ánh mắt vui ở ngoài phố là chuyện thường và tự nhiên.

Quanh nàng, những cặp tình nhân sánh vai, chung bước. Tình yêu ở đây được tất cả mọi người chấp nhận và tán thưởng. Dường như tất cả những thiếu nữ bằng tuổi Anne ở La Mã vào giờ này đều đi với bạn trai. Như riêng mình Anne là lẻ loi. Trong vài phút Anne lấy làm tiếc vì đã không chịu đi cho Hoàng Giang đưa nàng đi chơi La Mã... Nếu có chàng, chắc hẳn cuộc đi thăm thành phố La Mã của nàng hôm nay sẽ có nhiều hấp dẫn kỳ lạ nữa. Ý nghĩ họ đi chơi bên nhau như một cặp tình nhân làm cho đôi má của nàng công chúa chưa hề biết tình yêu là gì ửng hồng lên...

(còn nữa)

nguyệt mộng • phạm ngọc lưu

(Tiếp theo trang 16)

sáng mây, đứng rồi, mây chói lòa từng sợi rục rờ như lụa trinh gấm bạch.

« Em có vẻ say trăng ? »

« Ai biết ! »

« Và em đẹp lạ, biết không ? »

« Xi, anh thật trẻ con. »

« Trẻ con ? A ! »

Tôi kêu lên hơn hờ ngây thơ, ngờ nghệch. Nàng mỉm môi bạnh cầm cười mỉm :

« Anh trẻ con không bằng. »

« Cám ơn em, được trẻ con là một hạnh phúc. Anh cứ tưởng rằng mình đã... »

« Thôi ! »

Nàng lại xòe tay vén tóc, gỡ xuống một vật gì đó đưa lên mũi ngửi. Tôi chăm chú nhìn theo đoán là đóa hoa. Nhưng không phải, nàng phải tay không. Bỗng một mùi hương vừa tan vỡ đâu đó xông lên sức nức vài giây rồi tiêu tan tức khắc.

Nàng ngẩng đầu nhìn những áng mây phản chiếu màu trắng trắng nõn, nói giọng buồn bã :

« Không hiểu sao em yêu con trăng dậy thì mơn mớn kia và ghét cay đắng trăng rằm trăng mười sáu. Trăng tròn hết mực là dấu hiệu báo trước sự tàn tạ mòn mỏi lần hồi. Trong vũ trụ có gì toàn vẹn viên mãn mãi mãi đâu, quá thịnh tức suy, phải không anh ? »

Tôi cười lờm :

« Chắc là em ghen với nhan sắc rục rờ tuyệt trần của cô Hằng Nga trong đêm rằm ? »

« Xạo hoài. »

Nàng dẩy này tát nhẹ vào má tôi. Trời ơi, trăng ơi ! làm sao cắt nghĩa về tình ý của cái tát dịu dàng ? Có thương cảm, có lấy hờn, giả dờ thật, hân hoan thay ! Tôi muốn chia luôn má bên kia ra cho nàng tát, tát yêu tát giận trước khi mình nói tiếp một câu tương tự. Chẳng hạn : Trăng bao nhiêu tuổi trăng tròn. Em bao nhiêu tuổi mà hờn lấy trăng ?

Đêm sau, đêm sau nữa, những đêm liên tiếp tiếp theo, tôi lang thang qua hàng cây hoàng điệp, dừng lại dưới vòm lá đêm nào. Lá u mê, cành đàn độn che chở nhau từng phiến bóng tối im lìm. Không có nàng. Tôi đi qua con đường cũ, đường vắng ; xuống quán Cây Phượng, quán đông nghẹt thiếu niên thiếu nữ choai choai. Không gặp nàng !

Nàng ? Thử nhớ lại khuôn mặt sáng trắng tươi mát, chiếc cổ cao quý phái, mái tóc dài mềm mại ; đầu đây ? Thử mừng tượng đến tiếng cười «ma», mùi hương «độc» quanh quất. Tôi với tay ngắt một cành hoa lái vò nát bỏ vào ly chè không ngọt. Tôi vuốt tóc tìm kiếm một vật vô hình đưa lên mũi ngửi, phủi tay thờ thẩn. Tôi ngu ngơ diễn lại những cử chỉ mơ hồ của nàng đêm nào. Đêm nào xa lắc lơ ? Trăng rằm trắng mười sáu đã trôi qua, chìm khuất. Mà tôi không gặp nàng lại, không thấy nàng đâu.

Lẽ nào đêm trăng đó mãi mãi là kỷ niệm thiên thu hoài vọng ? Là một giờ kỳ ngộ, mấy phút tương phùng thôi ư ? Hay là chiêm bao mộng mị, ảo ảnh phỉnh phờ ?

Ai biết !

Tôi nằm trên chiếc ghế xích đu khuất dưới một bụi trúc ngắm trời sao lốm đốm. Có phải những vì sao chính là mảnh vụn ánh sáng rơi rớt từ từ vàng trắng đang khuyết dần vỡ mãi ? Đêm nay hai mươi hăm mốt thì phải, chắc cũng quá mười một giờ trăng mới mọc. Tôi lầm nhảm tính :

Mười sáu trăng treo
Mười bảy sẩy giường chiếu
Mười tám trăng lẹm
Mười chín dọn dọn
Hai mươi giấc tốt
Hăm mốt nửa đêm

Ai biết ! Tôi ngồi vùng dậy : ai biết nàng là ai, ở đâu ? Ai biết tôi đã gặp nàng chưa nhỉ ? Đêm trăng kỳ diệu mộng hay thực, mê hay tỉnh ?

« *Vậy thì mình gặp nhau đã quá muộn* »

« *Anh lại muốn nói...* »

« *Tôi yêu em !* »

« *Em biết.* »

« *Nhưng tôi đã già !* »

Vâng, tôi đã già, chiều tàn bóng xế cuộc đời giữa năm hai mươi bảy tuổi, đêm lụn canh chầy, hết giờ mộng mị, thôi giấc mơ màng.

Bỗng một khúc nhạc trời nhịp valse nhẹ nhàng theo tiếng hát người nữ ca xa xót tiếc nuối buồn rười rượi : « *Giờ đây em ơi cơn mộng tan rồi. Lòng anh tan hoang thói võ tình ot... Còn đâu em ơi, còn đâu ánh trăng vàng Mơ trên làn tóc rối... Còn đâu đêm sang lá đổ rộn ràng. Còn đâu sương tan trắng nội mơ màng...* » *

Tôi thẩn thờ nhìn quanh : quán chẳng còn một bóng khách nào. Chừng như đêm đã khuya lắm ? Chập sau, một cô gái bước đến cạnh nói nhỏ :

— Xin lỗi ông, quán chúng tôi sắp tới giờ đóng cửa...

— Cho tôi ngồi thêm một lát đợi trăng mọc. Trăng sắp mọc rồi.

(*) « *Hoa rụng ven sông* » thơ Lưu Trọng Lư, Phạm Duy soạn thành ca khúc.

NHƯ GIỌT NẮNG MONG MANH

LÊ THỊ HOÀI VƯƠNG

Rồi ngày tháng vẫn cứ như thế, vẫn là những ngày buồn cô đơn và trống vắng trong em. Một hình ảnh thân yêu nào đó đã mất hút tầm tay và em bây giờ chơi vơi trong vùng kỷ niệm mù xa. Ôi sao vẫn là nhớ nhung quay quắt trong em, lạ lùng chi thế hở ? Một thuở nào xa lắc xa lơ, có đây những kỷ niệm mong manh, mong manh như những sợi nắng vàng vọt về chiều ở cuối chân trời xa thẳm đằng kia. Em bước vội qua cầu, gió chiều thổi mạnh làm tung tóc em bay phả vào mặt, nghe một chút gì lành lạnh. Mặt nước dưới chân cầu vẫn lờ lờ chờ chảy, cơn gió làm làn nước gợn sóng li ti không dứt. Hồn em bây chừ lãng đãng gửi theo những sợi nắng chiều, như tìm thấy trong đó một chút gì êm ái mà buồn bã dịu dàng mà đầy nỗi đau thương. Nỗi đau thương đó chất ngất hồn em lúc nào, điều đó em vẫn chưa một lần xác nhận rõ. Một nỗi đau thương đã dính chặt vào em, trong từng tế bào, từng mạch máu trong cùng khắp thân em bé nhỏ này, để một đời em nhớ nhung điên cuồng. Hình như, em đã nhận ra được, trong lúc này, rằng có một cái gì vô hình mà thiêng liêng lắm, bao phủ lấy cả hồn em, để giờ này em bàng hoàng giữa khung lưới vô hình bủa vây, không làm sao em thoát khỏi được. Khung lưới đó dệt bằng những sợi nắng vàng ngoài kia, bằng đôi mắt u buồn (mà xa vắng), bằng giọng nói Bắc kỳ trầm ấm của người khiến em bây giờ nước mắt ngập bờ mi. Tất cả những điều mà em nói đó, những điều mà đối với em, nó thật thánh thiện, thật dịu dàng như tình yêu mà người đã dành cho em thuở trước, (và mãi về sau nữa, phải không người ?)

Chân em vẫn nhịp bước đều trên con đường trải đá quen thuộc dẫn về nhà. Chiều cuối tuần, thành phố mang một sắc thái mới lạ hơn, ồn ào hơn. Em bước đi một mình, ngơ ngẩn như người mất trí, chợt vui, chợt buồn chợt nhớ, chợt thương, lạ lùng chi đâu không biết. Thành phố sắp lên đèn, dường như vô tình trước cái buồn hiện hữu trong em, nó vẫn vui tươi, vẫn ồn ào với những hàng người lũ lượt kéo nhau đi trên đường, đi để hưởng những phút vui cuối tuần của họ, của thành phố. Sao em vẫn thấy xa lạ với tất cả, vẫn thấy trong em « một cái gì » nhẹ nhàng, dịu êm lắm mà hình như rất nhiều cay đắng, tủi buồn. « Cái gì » mà em cảm thấy đó, chính là tình yêu, một tình yêu mong manh như sương khói, của em và của người. Một lần nào thuở trước, em đã cố tránh đôi mắt u buồn (mà

xa vắng) của người, 'cổ nhủ lòng mình đứng bước vào cái thế giới— tuy đẹp đẽ mà rắc rối gì đâu — của người lớn. Đã cố dấn lòng bầy giờ hoài thời ngà ngọc, một thời ấu thơ đầy ấp niềm vui hồn nhiên và vô tư lắm. Thời đó có em, với chân chim riu rít, với mắt nai chưa vương khói tình, với một đời sống thật êm đềm, thanh thản. Nhưng rồi một ngày nào đó đã đến « ngày nào đó » đã biến đổi em hoàn toàn, khiến có đôi lúc em chẳng còn nhận diện được chính con người của mình nữa. Và người đã hiện đến với em, như một khung lưới vây lấy hồn em, và, em không ngần ngại nằm trong khung lưới ấy, ngoan ngoãn như con chim nhỏ đáng thương bị người thợ săn bẫy được đem nhốt vào chiếc lồng sơn buồn bã. Cứ tưởng rằng khung lưới đó sẽ là chiếc nôi êm ái, ru em vào một cõi thiên đường mơ ước, ở đó có người và có em. Nhưng nào được như lòng em ước muốn, khung lưới đã mở tung, và em, không làm sao đuổi bắt được. Em bàng hoàng nức tiếc ngần ngợ như vừa thoát khỏi cơn mộng dữ. Vừa đưa trái táo vào môi rồi tưởng sẽ ngọt ngào, ngờ đâu đắng chát môi và em đã ghê răng khôn xiết. Đôi mắt xa vắng u buồn của người sao vẫn còn lảng vảng đâu đây cho em ngây ngất buồn thương, nước mắt cứ chảy hoài mỗi đêm ngồi học. Người như những đám mây trên trời chợt đến cho lòng em vui, rồi chợt đi, kéo mây mù về làm mưa rơi xuống hồn em, cho em một đời nhớ nhung người quay quắt điên cuồng. Tình yêu của thời con gái vừa mới lớn sao thật mong manh như nắng lụa, như sương khói, như gió mây, làm cách nào em nắm giữ được, hỡi người ?

... Chừ thì tất cả đã thành kỷ niệm. Và em thì vẫn một đời xa vắng, buồn thương cơn mây thuở nào đã vội bay đi khỏi tầm tay em bé nhỏ. Thôi em, thôi người, hãy xem như cuộc tình đó là một dao động của tuổi vừa lớn trong em, thật mong manh và rồi mất hút, như giọt nắng vàng héo hắt cuối cùng của buổi chiều này, ở phía chân trời kia... xa thăm...

tuổi ngọc

In tại nhà in
NGUYỄN ĐÌNH VƯỢNG
38, Phạm Ngũ Lão — Sài Gòn
giá bán

Một số . . . . . 60đ.
Ba tháng . . . . . 720đ.
Một năm . . . . . 2880đ.
TỔNG PHÁT HÀNH ĐỒNG NAI

270, Đê Thám — Sài Gòn

ĐÓN ĐỌC TÁC PHẨM
MỚI NHẤT CỦA
MAI THẢO

HẠNH PHÚC ĐẾN VỀ ĐÊM

NGUYỄN ĐÌNH VƯỢNG xuất bản

TỪ KÉ TƯỞNG CÓ CƠN MƯA NÀO

Hái nụ hoa giữa lúc vô tình
Đâu hay vườn không một bóng chim
Nhớ lại mình ta bay tóc ướt
Cơn mưa hồng qua vạt áo em

Tiếng hát phòng ai nghe buồn xa
Chiều đông đưa mấy đỉnh cây già
Ta cũng xác xơ đời lá nhỏ
U sầu nằm ủ mộng bên hoa

Ngày tháng vô tình rơi mất đi
Ngây thơ trong một chuyến trở về
Nghe giữa đời có cơn gió tạt
Mới thấy lòng se chút nẻo nề

Thành phố đau những ngã tư
đường
Mùa lá xưa tắm nắng yêu đương
Con bờ cầu nhỏ trên ngôi cũ
Chợt thoáng nhìn em mà biết buồn

Em ngây thơ, đôi mắt quá nhưng
Những chiếc vòng tay cũng khê
mừng

Câu chuyện nồng như men rượu
quí
Riêng ta cười đã thấy rung rung

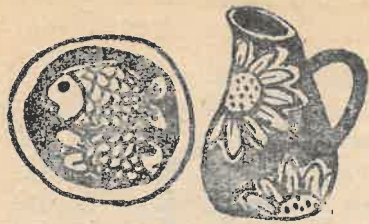
Một chỗ ngồi đầm ấm nhớ không
Bàn tay em nhỏ nhẹ ta cầm
Những ngón vàng son ta quyết giữ
Không để lia xa theo tháng năm

Một nụ cười tươi như nước mưa
Ta nhớ làm sao giọng nói đùa
Nhớ mãi mùi hương trên mái tóc
Ôi tóc em dài những sợi thưa

Một khúc hát buồn để nhớ nhau
Mai một em về, em về đâu ?
Ngồi trong quán lạnh lòng ta cũng
Lạnh tựa mùa trăng bạc mái đầu

Rồi xác mưa chôn trên đường khô
Em đi, ừ nhỉ, từ bao giờ
Áo bay qua khỏi bàn tay giữ
Những ngón gầy cho cuộc tiễn đưa

Và chỉ còn ta một phố mưa
Lòng rung rung theo với gió đùa
Tiếng hát qua vườn cây lặng đặng
Tưởng có em về trong bóng mưa.

KỶ NIỆM

TRĂM THỊ ĐỂ THƯƠNG

Buổi sáng đưa chị Tuyết xuống Cà Mau dù Tâm cố ngăn cản, má vẫn quyết định đi theo Tâm ra bến xe. Năm giờ sáng trời đầy sương lạnh, má và Tâm run cầm cập trong tấm áo len. Tuyết đã lên xe rồi mà má vẫn chưa chịu về, rồi má khóc. Tâm cầu nhau :

— Má khóc làm gì, chị Tuyết đi dạy, rồi lại về chứ có phải đi luôn đâu mà má khóc.

Má chẳng nói gì, âm thầm theo Tâm trở về. Dáng má gầy gò trong tấm áo len làm Tâm nghe nổi nghẹn ngào vô cớ dâng lên cổ. Buổi sáng đó, sau khi anh Tuấn thức dậy Tâm kể lại chuyện mẹ khóc và Tâm bị mắng một trận. Theo anh Tuấn, má đã già rồi, má khóc chẳng nên ngăn cản làm gì. Má như cành cây khô héo, mà trái trên cành đã chín tới, từ từ rụng xuống, anh chắc lười hỏi Tâm có hiểu không? Tâm gật đầu rồi nói tiếp lời anh, có phải anh muốn nói mình đã trưởng thành và mỗi đứa có một hướng đi phải không? Anh Tuấn gật đầu rồi im lặng. Tâm đưa tay khuấy nhẹ thìa sữa, những giọt sữa trắng ngọt ngào thơm tho mỗi sáng mẹ khuấy cho Tâm. Căn nhà vắng chị Tuyết trở nên im lặng lạ thường. Tâm buồn bã quay vào phòng, chiếc giường rộng thừa thãi, ngày mai chỉ còn có một mình Tâm ngủ, cái lược nằm chơ vơ trên bàn với khung kính lặt lể. Mỗi ngày hai chị em cãi nhau mấy lần vì cái tủ đựng quần áo. Tâm mở ra, khi còn chị, Tâm ché chặt hẹp, bây giờ lại quá rộng rãi. Tâm vuốt từng bộ đồ cũ rách chị Tuyết bỏ lại, hơi hóm của chị còn ở đây. Tâm nghe mắt cay cay. Chẳng trách chị má đã khóc. Tâm lục tận dưới chót, vài tấm hình chụp chung hai chị em ngày còn nhỏ, sao mà đằm thắm để thương quá sức. Có tiếng xe anh Tuấn nổ giòn, rồi xa dần. Tâm im lặng tiếng cửa đóng kéo kẹt, rồi tiếng chân mẹ bước đi chậm chạp.

Buổi sáng nay, ngoài sân có một bông tí muội vừa nở, coi mặn mà dễ thương vô cùng, cụm tí muội này là của chị Tuyết trồng, chị yêu hoa tí muội vô kể, mỗi sáng chị tưới nước, quét sân và dọn dẹp trước nhà sạch sẽ, phần trong nhà là của Tâm. Khi chị Tuyết lên trường rồi Tâm bắt đầu quét

nhà và sửa soạn bàn ghế, dọn dẹp sách vở bày bừa bãi trên bàn. Một ranh giới vô hình được gạch sẵn, và công việc của Tâm và chị Tuyết cứ theo đó mỗi ngày tuần tự được thi hành. Bây giờ sẽ tưới cây, sẽ quét sân, sẽ hốt lá. Tự nhiên Tâm yêu những công việc đó quá, vì nó gợi cho Tâm nhớ những ngày xưa, Tâm nằm trong chăn im nghe tiếng chổi chị quét nhẹ trên sân đất. Một lát chị trở vào vỗ nhẹ vào má Tâm gọi dậy, lúc nào Tâm cũng nằm nường một chút làm nư rồi mới dậy. Chị Tuyết đã đến trường và Tâm lại tiếp tục công việc mỗi ngày. Tâm nhìn cái ví đồ để trên bàn, tối hôm qua, chị Tuyết đã chia có cho Tâm 2 cái ví nhỏ, 3 cái kẹp tóc và một cái nhẫn thật nhỏ tất cả đều xinh xắn và dễ thương vô cùng. Chị Tuyết chỉ mang theo cái kẹp ba lá đơn sơ, chị nói ở Cà Mau là xứ « chó ăn đá, gà ăn muối » chị làm cô giáo chẳng cần chụng diện, chị nhường hết cho Tâm cả mấy bộ đồ xi gà thật đẹp. Mà sự thật Tâm chẳng cần những bộ đồ đó, vì Tâm chỉ thích bận áo dài trắng. Hai chị em khác ý nhau, hễ chị Tuyết thích cột tóc, Tâm lại thích bỏ xòa. Tâm thích mặc áo dài, chị Tuyết lại thích mặc áo đầm, cao bồi. Anh Tuấn luôn miệng cầu nhau hai chị em, anh cũng đi dạy nhưng anh dạy trung học, học trò chững chạc hơn. Chị Tuyết lại chịu khó chọn ngành tiểu học, chị thương những đứa trẻ nhà quê, khờ dại, nên chị chọn nhiệm sở ở tận Cà Mau, má than van mấy ngày liền nhưng chị giữ vững ý định này.

Buổi chiều Tâm ra ngồi trước cửa nhà, gió từ mé sông thổi ngược vào mát lạnh. Tâm nhìn chung quanh, từng viên đá, từng gốc cây đều quá cũ xưa, căn cứ theo sự thay đổi và biến chuyển của thời gian. Mười mấy năm sống bên bờ của con sông, căn nhà Tâm thụ hưởng một mảnh vườn nhỏ của phù sa dòng sông. Vài vồng khoai nhỏ, vài đóa vạn thọ vàng tươi, và theo với biến chuyển của thời gian, mẹ già đi, Tâm lớn dần, anh Tuấn lớn, chị Tuyết lớn, Tâm chợt bồi ngùi khi nghĩ rằng, rồi mỗi người sẽ dần xa mẹ một ngày mai. Mẹ chỉ còn kỷ niệm, ôi kỷ niệm sao đáng yêu và thơm mát như ngọn gió chiều thổi trên tóc Tâm.

khởi đăng từ

Số 49

V U Ô N G C Ô H E N

truyện dài của ĐINH TIẾN LUYỆN

tuổi ngọc

và bạn ngọc

● PH. SƠN (Saigon).— Hãy yên tâm, vị công dân kỳ cựu của T.N. người vừa nói một câu ngắn với cháu là D.A.

● TULUPE (Mỹ Tho).— Đúng là em đó. Bút hiệu của em không trùng với ai đâu. Bắt em hỏi hộp và, đôi lúc, thất vọng là « bộn » đọc bài, chọn bài. Tức nhựt vị Thư ký Tòa soạn.

● PHAN CÔNG CHINH (Nha Trang) — Có thể như thế được ư? Mỗi ngày Tòa soạn đều nhận được một số thư. Ông đưa thư cũng là độc giả của T.N. lẽ nào thư em bị rơi giữa đường Anh sợ nó kẹt ở Nha Trang đó. Có những số X.H.T.N. gửi từ trong tít, bây giờ độc giả mới nhận được. Vậy em người giận... Tòa Soạn, nghe em.

● VĂN ÁI KHANH (Huế).— Tuần tới cháu sẽ nhận được 5 số báo ấy. Chú đã ra lệnh « khăn » cho anh Phạm Đình Thống rồi.

● T. NGA (Qui Nhơn).— Câu chuyện đọc T.N. của em hay quá. Về sau già nua khụ khụ, viết hồi ký làm báo T.N. anh sẽ nhớ bóc thư của em.

● NGUYỄN VŨ THUỆ DUYÊN (Bình Dương).— Cháu cứ mua T.N. hàng tuần. Tòa soạn quyết định bỏ cái vụ bán báo dài hạn rồi. Vì không có người phụ trách. Mừng Mán người Huế, còn trẻ măng, khá đẹp trai. Đang làm lính, đóng chức Thiếu úy. Phạm Thống không phải là ông sinh viên

TIN BUỒN

Được tin trể từ em Khuớc, bạn thân của Hà Ngọc Tuyền, cho biết thân phụ của Hà Ngọc Tuyền là :

Cố Trung Tá

NGUYỄN - VĂN - TUYẾN

Đã dền nợ nước tại Chợ Thành, Bình Long đêm 06-4. Thành thật chia buồn cùng Hà Ngọc Tuyền và gia quyến, và cầu chúc hương hồn người quá cố sớm siêu thoát.

tuổi ngọc

VÀ BẠN NGỌC

nếu em tưởng dù Thống cũng là sinh viên. Ngọc thân ái là một cộng sự viên « tài tử » của T.N. Em thắc mắc ghê đi thôi.

HUỲNH LONG GIANG (Trảng Bàng).— B.S.G.C.C đã in xong nhưng chưa phát hành được vì nó còn găm cổ ở Bộ Thông Tin. Hiện giờ, nó đang găm cổ ở Dinh Độc Lập. Chờ Tổng Thống ngấm nó một chút là thả nó về hoặc cột nó lại. Vậy cháu chịu khó chờ đi. Ngọc thân ái là một cộng sự viên của T.N. « Bà » ta vừa cho ra đời một tí nhau nên tạm nghĩ ít lâu. Ít người

đọc T.N. mà chỉ ham đọc tranh ba Tàu là điều buồn chung, cháu ạ! Cháu rán đồ tú tài II đi rồi hãy vô thư viện Trung Ương.

● T. 82387 (Sài Gòn).— Cứ ký cái bút hiệu này nếu em thích và nếu đó là kỷ niệm. Rất tiếc anh mới đọc thư của em lần đầu thành thử không hiểu thư trước em muốn hỏi gì. Hỏi lại được không? Thư đề cho Duyên Anh vì từ nay anh đọc và trả lời thư của bạn ngọc.

● VƯƠNG MIỆN (Sài Gòn).— Đến ngay, nếu em thích làm việc chung trong tòa soạn chờ ngày nhập ngũ. Điều kiện của em ngon ơ nhưng không thực tế. Ít ra em phải nhân chút thù lao cho cái xe gắn máy của em hoặc cho ông tài xe Lam chứ? Anh đợi em từ hôm nay, mỗi sáng từ 9 giờ đến 11 giờ.

● TRẦN VĂN CƯỜNG (Sài Gòn).— Những cuốn Đ.R.N.M., L.H.P., T.T.D.C., V.T.T.L.N.H., S.M.T.T., N.M.L.T. viết từ ngày chưa tìm thấy con đường đi riêng của mình. Em quên giùm anh đi. Em tới, anh sẽ tặng sách em mong muốn. Tuổi Ngọc đóng bộ mỗi bộ giá 500 đồng cho nó chẵn và tiện việc sổ sách.

● MAI NGUYỄN NHÃ MINH (?).— Đừng có khóc nếu cháu biết thư gửi về quá nhiều. Chú thường hay than thở « Thư rất nhiều, báo bán chẳng bao nhiêu ». Nếu căn cứ thư gửi về mà đoán ra số báo bán thì T.N. khá lắm. Vậy xin lỗi cháu vì đã chậm trả lời hoặc thư cháu bị thất lạc ở dọc đường. Cháu cứ gửi bài tiếp đi.

● HỒ THỦY (Long Xuyên).— Quê vợ chú ở Long Xuyên. Cháu ở đường nào? Bên đây hay bên kia Cầu Đúc?

Chú sẽ lưu ý bài đó. Muốn mua *Phượng Vĩ* bản đặc biệt, cháu chờ khi in xong, anh Phạm Thống sẽ có vài lời... thể lệ.

● TẠ TỪ THẠCH (Quảng Ngãi).— Đừng coi chuyện gửi bài là chuyện « thử lửa ». Văn nghệ khác đánh bốc thi bơi. Cháu cứ gửi cho đến khi được đăng. Sau đó, càng cố gắng hơn nữa. Nhưng chớ sao nhãng việc học hành.

● NGUYỄN THỊ VY VŨ (Long An).— Loong toong là tùy phái đó cháu ạ! Bài tiểu thuyết N. C. T. S. T. cháu kể làm chú cũng cảm động. Nhưng đã thật sự ngựa chứng trong lớp cháu ngoan ngoan về sau ngựa hiền chưa? Báo tặng số bán ở Long An, chú sẽ tặng cháu một cục kẹo... made in Giao Chỉ. Chắc cháu ghét kẹo Mỹ?

● AN CHÂU LAN (Huế).— Đã nhận được bài của anh. Vẫn nhớ cháu cà phê anh chưa đãi. Tết tôi có chuyện buồn, không đi đâu được. Có thể, một hai tuần nữa tôi sẽ ra Quảng Trị và bắt buộc phải lưu lại Huế vài hôm. Tôi sẽ kiếm anh, Mừng Mán và các bạn văn nghệ của tôi để uống cà phê không đường. Anh đã hiểu tại sao chúng ta không thể uống cà phê có đường? Thân ái.

● NGUYỄN THỊ CHIM DI (Kiến Hòa).— Rất xúc động nhiệt tình... ủng hộ T.N. của em và các bạn em ở trường trung học Kiến Hòa. Yên chí, T.N. sẽ sống cho tới khi các em lớn hết thêm được T.N.

● TRƯƠNG THANH KIỀU (Kiến Lương).— Chú bận quá, không thể viết thư riêng cho cháu được. Nhưng cháu không phải là người bán báo tầm thường đâu mà là chiến sĩ phổ

biển văn hóa. Vì cháu ghét bán những thứ báo nhảm nhí. Cháu có quyền yêu cầu nhà Tiến Thành ở Rạch Giá gửi đều đều T.N. Cháu muốn biết lý lịch của các chú à? Chú đã có vợ, 3 con rồi. Từ Kế Tường thì chú không rõ. Riêng Đình Tiến Luyện đang là lính còn nghèo nên chưa ai thèm lấy. Cháu học ban gì cũng được.

● NGÔ VĂN HẢI (Đà Nẵng). — Đừng nản chí, tiếp tục và tiếp tục cho tới khi thành công. Tại cháu đọc không rõ đấy. Bọn Vũ Côn không thấy Vọng đâu, tưởng Vọng đã chết đói. Thực ra, Vọng âm thầm ra đi và nuôi chí căm thù. Khối căm thù này về sau, Vọng sẽ bỏ xuống đầu Vũ Côn... Cháu chờ đọc hết cuốn thứ sáu sẽ biết rõ Về Buồn Tỉnh Ly.

● KHANH (Sinh Viên Luật, Sg). — Trước hết xin chân thành cảm ơn bạn đã dành cho nhiều cảm tình và và đọc rất kỹ những cuốn truyện của tôi. Vì bạn quá yêu nên bạn quá tin và ngỡ rằng một nhà văn có đủ khả năng làm công việc hướng dẫn, chỉ đạo cho tuổi trẻ của bạn. Bạn đã làm tôi tự xét lại tôi và cảm thấy thẹn thùng. Thưa bạn, tôi không đủ khả năng ấy. Nói thật. Nhà văn chỉ có bốn phận nêu những ý kiến của mình và không được giải quyết.

Thí dụ: muốn làm con đường này cho nó sạch sẽ, hết ô gà rác rưởi, nhà văn diễn tả con đường đầy ô gà, rác rưởi và mong nó hết ô gà, rác rưởi. Thế thôi. Làm cho nó hết ô gà, rác rưởi là công việc của nhà chức trách. Của nhà nước. Nói vậy, chắc bạn thừa hiểu. Tôi không thể soạn thảo một chính sách thanh niên, càng không đủ quyền thi hành chính

sách đó. Bạn đã kỳ vọng nhiều ở con ễnh ương Duyên Anh rồi đó, bạn à! Thôi thì, xin được coi bạn là tri kỷ. Mong được gặp bạn để cùng thờ dài.

● NGUYỄN HOÀNG THAO (Taberd) — Hãy tiếp tục gửi thêm những « bài thơ con cóc ». T. N. không có hội, em là bạn của T.N. bạn rất thân là đủ rồi, em à.

● NGUYỄN HỮU LONG (Cần thơ). — Chương trình học và chế độ thi cử từ nhiều năm nay đã làm úa héo tâm hồn tuổi trẻ. Nhưng mình biết nói sao, làm gì? Thôi đành chạy theo guồng máy, cháu à! Chú tất tin tưởng rằng cuộc đời số người thiện chí vẫn đông song họ chưa có dịp xuất hiện. Xã hội rồi sẽ tươi sáng chứ. Thỉnh thoảng, cháu cứ tâm sự với chú cho đỡ buồn. Ý nghĩ của cháu về T. N. đúng quá. PHƯƠNG VĨ là một truyện dài khoảng 320 trang chưa hề đăng báo nào. Gọi là một nhật ký của một cậu học trò suốt một niên học cũng được. Trong số cậu học trò vừa lớn nói về mình, về tâm hồn mình và một chuyện tình thơ mộng và buồn tha thiết của mình. Mến cháu.

● ĐOAN HUYỀN THANH (Q.N.). — Chờ tắt ngọn nến ấy cháu sẽ ngủ được mùi bánh sinh nhật dù xa xôi ngàn dặm.

● LÊ THỊ HOÀI VƯƠNG (Long Xuyên). — Gửi một mandat 280 đồng đề tên ông Nguyễn Đình Vương 38 Phạm Ngũ Lão, Sài Gòn II cháu sẽ nhận được cuốn đó. Bài của cháu đã nhận được.

● MAI CHI (Nha Trang). — Cháu nên nhớ điều này — dù là cháu học ban C — vẫn ở học đường khác vẫn ở tiểu

● NGUYỄN HỮU ĐỊNH (Gia Định). — Nếu được phép khuyên em, anh xin khuyên em một điều: Hãy bỏ ý nghĩ « Làm thơ sao mà dễ ợt » và « Viết văn khó ơi là khó » đi. Thơ làm cho hay khó lắm. Em quan niệm làm thơ dễ ợt nên thơ của em... chưa thấy đăng đó. Nhưng đừng buồn. Điều này anh thấy cần nhắc mãi với các em: Không có thiên tài hay thần đồng thi sĩ, văn sĩ. Chỉ có những người yêu thơ văn, kiên nhẫn học hỏi, và sáng tác sẽ trở thành nổi tiếng. Nếu T.K.T. mỗi tuần cố làm một bài thơ hồng, anh sợ cũng chìm luôn. Chúc em đừng nản chí.

● THANH TRÚC (Biên Hòa). — Về bia báo hơi khó. Vì bia báo là bộ mặt của tờ báo. « Trông mặt mà bắt hình dong, Con lợn có béo cái lòng mới ngon ». Do đó, tòa soạn thường dành độc quyền chọn bia báo của họa sĩ của tòa soạn. Mong cháu hiểu giùm.

● TÂN (Phước Tuy). — Bia của cháu vẽ khá lắm. Giá đăng — ấy quên, giá in — báo nhà trường thì kể như xuất sắc. Cháu đã rõ sự thật phũ phàng là « Tuổi Ngọc còn ở lại sạp báo nhiều quá, nhất là ở tỉnh cháu », điều đó chứng minh sự tả oán của Tuổi Ngọc. H. X. đang in nhưng T. N. không đủ phương tiện in cuốn đó. T.N. sống được là nhờ độc giả ở Sài Gòn và Huế, Đà Nẵng, Qui Nhơn, Nha Trang, Đà Lạt... Những nơi này tiêu thụ khá.

● PH. TH. H. DUYÊN (Sài Gòn). — Ngày xưa, hồi chú ở Phú Nhuận con bé Quỳnh Giao cũng còn bé tí xíu nữa là con bé Tí Xíu. Thế mà « nó » lấy chồng rồi ư? Nguy quá,

Tí Xíu đã có chồng hẳn chú phải già cóc để! Cháu nên nói ba cháu là nhạc sĩ nào đi, chú đoán không ra đâu, dù nhiều lần nghe bản nhạc ấy. Cháu chê thằng Khoa thi tội cho nó. Nó đâu thích sống trong chiến tranh. Nó cũng muốn hồn nhiên như anh nó là thằng Vũ nhưng chiến tranh đã quấy rầy nó cháu à! Sẽ gửi lời khen tài phóng tác của cháu tới ông Hoàng Hải Thủy.

● VĂN CÔNG MỸ (Qui Nhơn). — Thi sĩ không có mùa, cháu hiểu chứ? Vay đang mùa hạ ta cứ làm thơ mùa thu đâu có sao. Nếu cháu đủ « phương tiện » thì nên mua T.N. hơn là coi ké. Mà kẹt thì coi ké bạn cũng được miễn là đừng thuê báo ở sạp.

● HỒNG (Phú Nhuận). — Cảm ơn sự chiếu cố T.N. nồng nhiệt của gia đình cháu. T.N. không thể tăng giá hơn, trừ khi lại có cách mạng kinh tế mùa hạ! Một năm có bốn mùa là xuân, hạ, thu, đông. Nhưng một đời chỉ nên có một mùa thu cách mạng kinh tế! *Phương Vĩ* bán ở các hiệu sách do Sống Mới, 30B Phạm Ngũ Lão tổng phát hành. Giá 400\$. Nếu cháu ghé tòa soạn, cháu có thể mua được *Phương Vĩ* giấy trắng, vẫn giá tiền đó và thêm tí ti chữ ký của chú để làm « kỷ niệm »!

● LINH DẠ UYÊN (Đà Nẵng). — Anh đã hiểu cảnh ngộ thê thảm đó vì anh đã chạy giặc nhiều lần. Công việc của em thật đáng khen ngợi. Hãy tiếp tục những công tác cứu trợ đó, nhân danh tình thương yêu đồng bào ruột thịt mà phục vụ. Rất hãnh diện được nghe em kể chuyện của em. Hòa bình sẽ tới. Trước đó, tình thương phải nổi sóng đã.

BÀI NHẬN ĐƯỢC

từ bạn ngọc

thơ

Hạ Nguyên Nghi, Ngụy, Huỳnh Long Giang, Nguyễn ngọc Hoàng, Cung Thương, Trường Thoại, Trầm Vong, Tạ văn Sĩ, Nguyễn hoài Mỹ, Trần Phụng Vũ, Nguyễn Ngoan, Lan Tiên, Đĩnh Huyền Long, Đặng Tử Đan, Nguyễn hữu Định, Trần Thanh Thoại, Vương Miện, Vĩnh Hội, Hoa Bưởi Trắng, Nguyễn Thương Hoài, Đoàn Anh, Nguyệt Viên, Trần Thanh Thoại, Vân Tuấn, Vân Long, Nguyễn Hà Phương, Thiên Thu, Phạm Bảo Khánh, Vinh Tiến Trầm Tường, Mai Nguyễn Nhã Minh, Ngọc Minh, Lê ngọc Yến, NĐH, Vũ Hoài Thương, Trần Thụy Thảo Quyên, Hiền Thy Hoa My, An Châu Lan, Lê Thụy Vi, Trần văn Can, Nguyễn Hồng Giang, Lưu Đài Lệ, Trần Hồng Thụy, Thanh, Phan Lệ Mặc Trầm, Nguyễn thị Huyền Di, Uyên Hoàng, Nguyễn văn Sơn, Nguyễn H. Định, Hoàng kim Ngân, Vũ Thị Hồng Hạnh, Hoàng nữ My, Tầm Dương, Nguyễn Thái Thụy Chu, Thái Phụng Liễn, Ngô Phụng Cát Tinh Sương, Sen Hồng, Vương Hạ, Nhôm, Trần thị Cỏ Tích, Hồ Thủy, Huỳnh Nga, Tạ Tứ Thạch, Nguyễn Thanh Khánh Hằng.

văn

Nguyễn Ngọc Hoàng, Ngụy, Vũ thị Hải Dương, Hạnh, Lê Nguyễn Biển Sao Phi Thanh Huyền, Lê thị Mai Phương, Kiều Giang, Nam Phương, Nguyễn Trầm Đoàn, Vương Miện, Lê thị Ngọc Thọ, Uót My, Mai Thi, Đoàn Anh, Hoàng Thu, Hoa Bưởi Trắng, Hoàng Thị, Ngọc Minh, Hồ Triều, Như Mơ, NĐH, Văn Thành Phú, Baby Chocolate, Hoài Miện, Hiền Thu, Hoa My, An Châu Lan. Phù Trầm, Nguyễn thị Chim Di, Hoài Thụy, Phan Hệ Mặc Trầm, Đỗ Thị, Trương văn En Lờ, Yêu Thương, Tầm Dương, Nguyễn Thái Thụy Chu, Huỳnh Trung Bình, Nguyễn đình Chiến, Sợi Tóc Dài, Linh Dạ Uyên, Vương Hạ, Trần Thị Triều Dương, Mây Cuối Việt. Trần hoàn Tất, Tulupe Nhôm, Hồ Thủy.

trả lời phỏng vấn nuôi dưỡng tuổi ngọc

Ngô thị Xuân Phụng, Phạm thị Kim Liên, Nguyễn, Nguyễn thị Cẩm Phố Nguyễn Anh Phi, Tam Ca, Nguyễn Đình Huy, P.A, Hồ Thụy Yên, Đông Du, Mai Thụy, Đan Bình, Nguyễn Trúc Tiên, Bùi thị Lệ Phi, Trần thị Hương Xưa Ngọc Tuyết, Lưu Đài Lệ, Nguyễn Duy Quang, Hoàng Nhật Thùy, Bùi Đức Hiền, Ngô Trần Tâm, Lương Công Toàn, Minh Quý, Liễu Ba Xuyên, Nguyễn Hạ Mai, Trần Thư, Đào Thiện Linh Sơn, Trần thị Đông Dung, Phạm Thừa Thúy Quỳnh, Phạm đình Sông Thao, Hiền thy Hoa My, H. Trâm, Nhỏ Thơm, H. H, Nguyễn Nhiên, V. V. Tuyên, Nguyễn Thanh Bình, Hồ thị Kim Cúc.